

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового аналізу та аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

**ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО
АНАЛІЗУ
(ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СПЕЦИФІКОЮ ОБ'ЄКТІВ
ДОСЛІДЖЕННЯ)**

Студентки 2 курсу, 6м групи
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізації «Фінансова аналітика»

Науковий керівник
канд. екон. наук, доцент

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук, доцент

**Повелиці
Катерини
Андріївни**

**Романенко
Ольга
Анатоліївна**

**Назарова
Каріна
Олександрівна**

Київ – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ.....	6
1.1. Сутність та типологія фінансового аналізу.....	6
1.2. Мета, завдання, зміст та об'єктивна необхідність оперативного фінансового аналізу.....	16
1.3. Методологічні аспекти проведення оперативного фінансового аналізу.....	23
РОЗДІЛ 2. ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ДВАТ «ГМУ «МОНТАЖНИК».....	31
2.1. Характеристика ДВАТ «ГМУ «Монтажник».....	31
2.2. Оперативний аналіз фінансового стану підприємства.....	39
2.3. Аналіз фінансових результатів ДВАТ «ГМУ «Монтажник».....	50
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ.....	62
3.1. Обґрунтування впровадження системи ключових показників ефективності у оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник».....	62
3.2. Оперативний моніторинг управління фінансами підприємства на основі ключових показників ефективності.....	69
3.3. Порівняльна оцінка оперативного фінансового аналізу та фінансової діагностики.....	80
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	102

ВСТУП

Актуальність представленої дослідження зумовлена тим, що одним з основних напрямків підвищення якості управління будь-яким підприємством в цілому, у тому числі промисловим, є формування комплексного підходу до дослідження ефективності діяльності підприємства в основі якого лежить аналіз фінансового стану та фінансових результатів. Для здійснення контролю і оцінки ефективності досягнення основних цілей підприємства в управлінні фінансами істотно зростає роль оперативного фінансового аналізу.

Фінансовий аналіз, як в Україні, так і за кордоном завжди був актуальним. Керівники організацій багато років приймають управлінські рішення, ґрунтуючись на даних фінансового аналізу.

Такі відомі західні та вітчизняні фахівці в сфері економіки як І. О. Бланк, К. О. Назарова, О. С. Бородкін, Р. Брейлі, Є. Ф. Брігхем, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, В. М. Івахненко, Б. Коласс, М. В. Кужельний, С. Майєрс, С. В. Мних, Л. В. Нападівська, В. Я. Нусинов, Г. В. Савицька, Р. С. Сайфулін, В. В. Сопко, В. І. Стражев, В. Хорн, М. Г. Чумаченко та інші активно займалися розробкою теоретичних і практичних положень фінансового аналізу. Зокрема, з дослідженнями щодо оперативного аналізу ефективності функціонування й використання ресурсного потенціалу сучасних підприємств пов'язані наукові розробки багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених: А. М. Поддєрьогіна, І. А. Бланка, М. М. Глазова, В. В. Ковальова, А. М. Ковальової, В. Б. Лапшиної, М. І. Литвина, Д. С. Молякова, Г. В. Савицької, Р. С. Сайфуліна, Є. С. Стоянової, А. Д. Шеремета, Ю. Брігхема, Дж. К. Ван Хорна, Л. Гапенски та ін.

Розвиток економічної думки в даному напрямку триває досі: винаходяться нові способи і методи фінансового аналізу, використовуються нові інструменти.

Фінансовий аналіз завжди надавав реальну допомогу управлінню: на його основі визначаються проблемні і успішні характеристики фінансового стану підприємства, оцінюються результати діяльності за певний період часу, що

дозволяє здійснювати оперативне управління за допомогою прийняття обґрунтованих рішень про розвиток організації.

Однак нові умови господарювання диктують жорсткі вимоги до управління. Динамічне зовнішнє і внутрішнє середовище вимагає швидкого реагування на відхилення що виникають у діяльності підприємств. Фінансового аналізу в класичному його розумінні сьогодні замало для забезпечення керівництва підприємств своєчасною, якісною, повною інформацією для прийняття управлінських рішень.

Для того щоб відповідати вимогам сучасної економіки, фінансовий аналіз повинен не тільки виявляти проблемні напрямки діяльності організації та вказувати на них, а й виявляти причини виникнення того чи іншого результату діяльності організації. У зв'язку з цим є актуальними теоретичні і практичні аспекти фінансового аналізу, що дозволяє здійснювати діагностику діяльності підприємства, оцінювати ефективність досягнення його цілей і приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Метою дослідження є дослідження організації і методики оперативного фінансового аналізу та розробка рекомендації щодо їх удосконалення із врахуванням специфіки промислового підприємства, що працює у сфері машинобудування.

Для досягнення визначеної мети вирішені наступні завдання:

- представити сутність та типологію фінансового аналізу;
- визначити мету, завдання, зміст та об'єктивну необхідність оперативного фінансового аналізу;
- розглянути методологічні аспекти проведення оперативного фінансового аналізу;
- навести характеристику ДВАТ «ГМУ «Монтажник»;
- виконати оперативний аналіз фінансового стану підприємства;
- провести аналіз фінансових результатів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»;
- обґрунтувати впровадження системи ключових показників ефективності у оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник»;

- здійснити моніторинг управління фінансами підприємства на основі ключових показників ефективності;
- провести порівняння фінансового аналізу і діагностики за допомогою ключових показників ефективності.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансами промислового підприємства ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Предметом дослідження виступають методи оперативного фінансового аналізу.

В основу дослідження покладено діалектичний підхід до здійснення фінансового аналізу. У процесі дослідження застосовані методи: індукції та дедукції, спостереження, групування – для дослідження динаміки та структури ресурсів підприємства; факторного та порівняльного аналізу – при аналізі впливу чинників на оборотність оборотних активів. Кількісні розрахунки та аналіз отриманих результатів виконано з використанням статистичних методів, математичного моделювання та графічного зображення даних.

Наукова новизна дослідження полягає в пошуку нового підходу до методології оперативного фінансового аналізу на основі ключових фінансових показників ефективності та побудови віртуальної моделі.

Практична цінність наведеного дослідження полягає у тому, що теоретичні дослідження і методичні розробки автора щодо використання системи ключових фінансових показників у оперативному фінансовому аналізі можуть бути використані в управлінні фінансами ДВАТ «ГМУ «Монтажник», а також для організації процесу оперативного фінансового аналізу, оцінки ефективності досягнення фінансових цілей і прийняття управлінських рішень на досліджуваному підприємстві.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ

1.1. Сутність та типологія фінансового аналізу

Аналіз (від грец. analysis) – процедура поділу досліджуваного об'єкта чи явища на складові частини. У науці можна виділити різні напрямки аналізу: фізичний, математичний і т.д. Фінансовий аналіз відноситься до абстрактного виду, оскільки за такого аналізу використовуються різноманітні моделі, що існують у фінансовій системі, і він базується на діалектичному методі пізнання дійсності, який передбачає вивчення явищ в їх взаємозв'язку і взаємозумовленості, в зміні і розвитку.

Виникнення видів фінансового аналізу пов'язано з його прикладним характером в управлінні фінансами. Після промислової революції умови боротьби з конкурентами стали передумовою появи оперативного аналізу. Основоположник наукового менеджменту Ф. Тейлор встановив принцип управління за відхиленнями. Його співвітчизник Г. Гант став першовідкривачем в області оперативного управління і календарного планування діяльності.

На підставі існуючих визначень, сформулюємо зміст управління фінансами, в основі якого лежить досягнення трьох основних фінансових цілей організації:

- 1) підвищення фінансової стійкості (платоспроможності);
- 2) поліпшення фінансових результатів (прибутковості);
- 3) зростання вартості компанії (капіталізації).

Оскільки в основу даного дослідження покладено поняття фінансового аналізу, пропонується розглянути детальніше його суть, а також відмінності фінансового аналізу від фінансової діагностики.

Під фінансовою діагностикою розуміється визначення показників, які дають картину фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін в структурі активів і пасивів, у розрахунках з дебіторами і кредиторами на основі наявної бухгалтерської документації.

Діагностика фінансового стану проводиться на основі використання сукупності методів і робочих прийомів, що дозволяють структурувати і ідентифікувати взаємозв'язок між основними показниками. Широко використовуються при цьому різні системи фінансових показників. В результаті аналізу можна отримати досить точну і об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства, виявити слабкі і сильні сторони його діяльності, дати рекомендації щодо підвищення ефективності, розробити управлінські рішення.

Незважаючи на значення фінансової діагностики, в сучасних умовах це поняття часто ототожнюють з поняттям фінансового аналізу.

Фінансова діагностика, будучи в першому наближенні фінансовим аналізом (як це часто зустрічається навіть у вузькоспеціалізованій літературі), проте якісно від нього відрізняється. Діагностика вирішує основну проблему: встановлює необхідне і достатнє якісне і кількісне поле порівнянь і кількісні нормативи показників об'єкта дослідження, з огляду на тенденції розвитку господарюючого суб'єкта, галузі, суспільства, традиції з метою подальшого порівняння (оцінки) поточного стану параметрів об'єкта дослідження з визнаними на даний момент оптимальними або домінуючими.

Вважається, що в процесі фінансового аналізу можна отримати невелике число ключових (найбільш інформативних) параметрів, що дають об'єктивну і точну картину фінансового стану підприємства.

Фінансовий аналіз – це процес, який має на меті оцінку поточного і минулого фінансового становища і результатів діяльності підприємства, при цьому першочерговою метою є визначення оцінок і передбачень щодо майбутніх умов діяльності підприємства [16, с. 30].

Фінансовий аналіз, будучи однією з основних функцій управління фінансами, лежить в основі прийняття ключових рішень і зачіпає основні аспекти бізнесу, які розглядаються при проведенні аналізу:

- кінцеві фінансові результати діяльності (обсяг продажів, собівартість продажів, чистий прибуток);

- стан майнового комплексу (активів) підприємства – величина сукупних активів (валюти балансу), структура активів;
- джерела фінансування господарської діяльності (пасиви) – власний капітал, довгострокові залучені кошти, короткострокові кредити і зобов'язання до запитання;
- фінансовий стан підприємства: частка позикових коштів у джерелах фінансування, рівень поточної платоспроможності (ліквідності), величина чистого оборотного капіталу.

Додатково в рамках оперативного фінансового аналізу можуть бути розглянуті:

- основні ринки збуту (місткість ринків і цінова кон'юнктура, конкурентне становище підприємства на окремих ринках);
- ринки ресурсів (сировина і матеріали, трудові ресурси, фінансові ресурси);
- інвестиції і виробнича ефективність (напрямки капітальних вкладень і довгострокових фінансових вкладень, рівень показників виробничої ефективності – фондівіддачі, матеріалівіддачі та ін., величина і структура собівартості випуску).

Фінансовий аналіз ґрунтується на розрахунку відносних показників, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства і його фінансовий стан. Однак головне при проведенні фінансового аналізу не розрахунок показників, а вміння трактувати отримані результати.

Фінансовий аналіз завжди передбачає порівняння розглянутих кількісних показників стану підприємства:

- за даними минулих періодів (ретроспективний аналіз);
- за нормативними значеннями (нормативний аналіз);
- за поточними значеннями (оперативний аналіз)
- за плановими даними (план-факт-аналіз) [20].

Для деяких показників у фінансовій літературі наводяться рекомендовані діапазони значень. В якості таких діапазонів взяті значення, найбільш часто

згадувані українськими експертами. Допустимі значення показників можуть істотно відрізнятись не тільки для різних галузей, але і для різних підприємств однієї галузі і повну картину фінансового стану компанії можна отримати тільки аналізуючи всю сукупність фінансових показників з урахуванням особливостей її діяльності. Тому, загальноприйняті нормативні значення показників носять чисто інформаційний характер і не можуть бути використані як керівництво до дії.

Докладний фінансовий аналіз підприємства необхідно проводити в динаміці за кілька років, для експрес-аналізу досить зіставити дані на початок і на кінець періоду аналізу. І за одного і за іншого способу аналізу необхідно пам'ятати, що фінансовий аналіз дозволяє звернути увагу на «вузькі» місця в діяльності підприємства і сформулювати перелік питань, на які можна буде відповісти лише при більш детальному ознайомленні з діяльністю підприємства.

Фінансовий аналіз проводиться на основі даних публічної (відкритої) фінансової звітності підприємства – балансу (форми № 1) та звіту про фінансові результати (форми № 2). В управлінському аналізі, крім даних зведеної фінансової звітності, використовується внутрішня (комерційна) інформація підприємства.

Залежно від користувачів інформації різняться цілі проведення фінансового аналізу. Комерційна інформація надається менеджменту підприємства, а також, в деяких випадках, стратегічним інвесторам і державним органам. Коло користувачів відкритої фінансової звітності набагато ширше: партнери по бізнесу, кредитори (комерційні банки), дрібні власники (акціонери). При цьому предмет зацікавленості в підприємстві у кожній групі користувачів інформації свій, що і визначає в кожному конкретному випадку цілі проведеного аналізу фінансової діяльності.

Таким чином, фінансовий аналіз використовується як внутрішніми користувачами (менеджерами і власниками, які приймають управлінські рішення), так і зовнішніми суб'єктами ринку при здійсненні різних угод, або для надання інформації про фінансовий стан компанії третім особам. Як правило, фінансовий аналіз проводиться в випадках:

- реструктуризації. Так, наприклад, при виділенні структурних підрозділів в окремі бізнес-одиниці (реорганізація шляхом виділення самостійних юридичних осіб) необхідно оцінювати такі показники їх поточної діяльності, як розміри дебіторської та кредиторської заборгованостей, рентабельність, оборотність матеріальних запасів, продуктивність праці і т. ін. Сприятливий фінансовий стан структурної одиниці може послужити додатковим фактором на користь збереження її в складі компанії;
- оцінки вартості бізнесу, в тому числі для його продажу / покупки. Обґрунтована оцінка фінансового стану компанії дозволяє призначити справедливу ціну угоди і може служити інструментом зміни суми угоди;
- отримання кредиту / залучення інвестора. Результати фінансового аналізу діяльності компанії є основним індикатором для банку або інвестора при прийнятті рішення про видачу кредиту / надання позики;
- виходу на фондову біржу (з облігаціями або акціями). Відповідно до вимог українських і західних бірж, компанія зобов'язана розрахувати певний набір коефіцієнтів, що відображають її фінансовий стан, і включати ці коефіцієнти до звітів про свою діяльність. Так, наприклад, за українським законодавством в проспекті емісії цінних паперів компанії необхідно вказувати ступінь покриття платежів з обслуговування боргів, рівень простроченої заборгованості, оборотність чистих активів, частку податку на прибуток в прибутку до оподаткування і т. ін.;
- порівняння з іншими компаніями. Фінансовий аналіз також може проводитися для порівняння показників двох і більше компаній (бенчмаркінг), що дозволяє оцінити поточну позицію конкретної компанії на ринку, рівень її ефективності, прибутковості і конкурентоспроможності. Для проведення такого роду оцінок фінансового стану підприємства має сенс залучати професійних оцінювачів і аудиторів. Це дозволить підвищити надійність оцінки і викликати довіру до її результатів з боку третіх осіб.

За видами фінансовий аналіз стану підприємств поділяють на зовнішній, внутрішній і наскрізний.

Зовнішній аналіз фінансового стану підприємства має наступні особливості: численність користувачів аналітичним матеріалом про діяльність підприємства (банки, постачальники та інші контрагенти, конкуренти, податкова служба, кредитори, фондові біржі, інвестори, аудиторські і консалтингові фірми, юридичні, страхові компанії, держава в особі контролюючих органів та ін.); різні цілі та різну зацікавленість суб'єктів аналізу; орієнтацію тільки на періодичну (регламентовану державою) звітність підприємства, а звідси й обмежені можливості аналізу; максимальну доступність до результатів аналізу суб'єктів аналізу.

Внутрішній аналіз фінансового стану проводиться фінансовими службами підприємства, економістами-аналітиками, які мають доступ до внутрішньої інформації підприємства, до його комп'ютерних мереж. Задачі аналізу, як правило, визначають керівники підприємства, а його результати можуть використовуватися для планування, поточного контролю й прогнозу фінансового стану [33, с. 235].

Слід також відмітити необхідність проведення наскрізного аналізу фінансового стану підприємства, у якому може бути використана як внутрішня так і зовнішня інформація. Він може проводитися економістами-аналітиками підприємства з метою вирішення питань інвестування, розширення експорту й імпорту, оцінки економічного середовища, у якому функціонує підприємство, за методикою Системи національних рахунків, а також традиційними методами, (наприклад, порівняння, деталізації та ін.). Застосування аналітичних процедур наскрізного фінансового аналізу підприємства найдоцільніше здійснювати в процесі дослідження проблем формування «брудних» грошей, запобігання їх «відмиванню» та при виявленні відповідними державними органами фактів легалізації доходів, отриманих незаконним шляхом.

Провівши узагальнення результатів різних видів аналізу, відмітимо, що основними першочерговими задачами фінансового аналізу підприємства можна вважати такі:

- оцінка стану, руху й динаміки структури активів і пасивів балансу;
- оцінка стану, руху й динаміки складу й структури власного й позиченого капіталу;

- аналіз фінансової стійкості на основі дослідження величини й динаміки абсолютних і відносних показників.

За ознаками часу фінансовий аналіз поділяють на попередній (ретроспективний), оперативний (поточний), наступний (перспективний). Ці види аналізу, у практиці фінансового аналізу стану підприємства, мають на меті обґрунтованість рішень за різними стадіями управлінського циклу, тобто працюють на перспективу [38, с. 58].

Економісти кваліфікують вид фінансового аналізу, орієнтуючись на певні ознаки. Групування ознак, що присвоюються оперативному аналізу, дозволила виділити два основних підходи відповідно до рисунку 1.1.

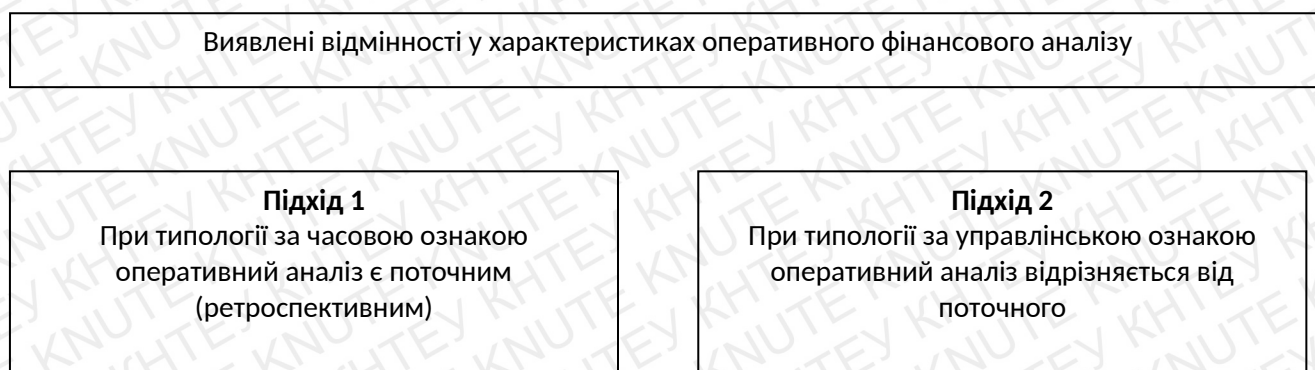

Рис. 1.1 Підходи економістів до визначення характеристик оперативного фінансового аналізу

В основу першого підходу покладено часову ознаку, коли оперативний фінансовий аналіз пов'язують з характеристиками поточного і ретроспективного аналізу. Важливо відзначити встановлені відмінності в позиціях авторів. Наприклад, Н. Г. Міщенко вважає, що поточний аналіз може бути оперативним і підсумковим, а В. О. Василенко, Л. О. Лігоненко наполягають на тому, що поточним аналізом є тільки оперативний, на відміну від підсумкового аналізу.

В основу другого підходу покладена така управлінська ознака, коли оперативний аналіз виділяють за змістом процесу управління, функцій

управління, систем управління. У цьому підході характеристики оперативного аналізу та поточного (ретроспективного) аналізу різняться. Це обумовлено використанням методом: індуктивний метод застосовується при оперативному аналізі, а дедуктивний – при поточному аналізі. На переконання А.Д. Шеремета, оперативний аналіз необхідно відрізнити від експрес-аналізу (швидкого аналізу), який іноді теж називають оперативним підсумковим аналізом. Такий аналіз в спеціальній літературі називають періодичним, під яким мається на увазі поточний аналіз.

Різниця проявляється в наступному: якщо згідно з першим підходом оперативний аналіз є поточним, то згідно з другим підходом поточний і оперативний аналіз віднесені до окремих видів аналізу. Водночас, підходи сходяться в тому, що поточний аналіз є ретроспективним.

Слід вказати окремі думки, які відрізняються від підтримуваних більшістю економістів:

1) за управлінського ознакою Н.А. Іщенко виділяє перспективний (прогнозний) і оперативний аналіз, а Т.А. Говорушко – стратегічний і оперативний. За такою типологією виникає питання про вид аналізу для проведення на етапі тактичного управління. Також, на нашу думку, перспективний аналіз має часову ознаку [59, с. 588];

2) Н. М. Євдокімова і Г.О. Швиданенко виділяють ретроспективний і перспективний аналіз. Виникає питання про вид аналізу для проведення в даний час, в режимі реального часу. О. І. Олексюк за ознакою часу – ретроспективний, план-фактний, перспективний аналіз. Вважаємо, план-фактний аналіз не має часової ознаки (це спосіб проведення аналізу), тому включати його в цей склад видів аналізу не обґрунтовано;

3) П. П. Табурчак вважає, що «оперативний аналіз може бути не тільки ретроспективним, але також і перспективним», але критерії визнання оперативного аналізу ретроспективним або перспективним не позначені.

У науковій літературі наводять види оперативного аналізу. А. Є. Вакуленко, Г.О. Швиданенко: «Найбільш поширений вид оперативного аналізу – аналіз за

відхиленнями». Р.С. Сайфулін: «Самостійним видом оперативного аналізу є вибірковий експрес-аналіз». А.Д. Шеремет аналіз відхилень як вид називає дисперсійним аналізом, а оперативний аналіз – експрес-аналізом. Т. Г. Бень експрес-аналіз виділяє за ступенем деталізації. Г. В. Савицька за змістом процесів управління виділяє оперативний (ситуаційний) аналіз, а за змістом етапів управління – оперативний аналіз. Різниця термінів «оперативний» і «оперативний (ситуаційний)» не уточнюється. На думку О. В. Павловської, ситуаційний та оперативний аналіз є окремими видами аналізу [57, с. 301].

Все перераховане дозволяє стверджувати, що потрібно:

а) уточнити дефініцію оперативного фінансового аналізу, базуючись на його сутнісних характеристиках як виду економічного аналізу та визначаючи бізнес-процеси як об'єкти аналізу;

б) встановити взаємозв'язки і узгодити завдання оперативного фінансового аналізу з іншими інструментами управління.

Прикметник «оперативний» в перекладі дослівно означає «дієвий», тобто пов'язаний з дією. Підсумком оперативного аналізу є відомості, які повинні обґрунтовувати дію. У цьому полягає управлінська ознака оперативного аналізу. Дослівний переклад «оперативний» як «дієвий» не дозволяє прямо пов'язати цей термін з ознакою «швидкий», з яким традиційно його пов'язують. Лише побічно можна позначити цю ознаку в такий спосіб. Від результату здійснення первинних господарських процесів залежить підсумок наступних процесів і т.д.

При переході від первинного (початкового) до подальшого господарського процесу в разі відхилення від заданого ходу виникає об'єктивна необхідність впливати на процес, що відхилився. На мінімальному відрізку часу при цьому переході слід швидко отримати відомості про відхилення і, в разі потреби, впливати на хід діяльності. Проведення на обмеженому (встановленому) часовому відрізку (інтервалі) вказує на часову ознаку оперативного аналізу. Пропуск інтервалу часу робить непотрібним оперативний аналіз. Важливо розуміти відмінності в змісті термінів: «швидкий» ще не означає «своєчасний», «мінімальний» не відображає чітких меж інтервалу корисності підсумків

оперативного аналізу. Таким чином, сутність оперативного фінансового аналізу характеризується управлінською ознакою (зв'язок з цілями і завданнями оперативного управління) і часовою ознакою (зв'язок з обмеженістю у часі як при отриманні, так і при використанні його підсумків).

При ідентифікації оперативного фінансового аналізу важливо керуватися двома його ознаками. Використання терміну «оперативний» тільки за ознакою часу необґрунтовано, ускладнює розуміння і призводить до неправильних висновків.

Для уточнення характеристик оперативного аналізу необхідно скласти матрицю (під матрицею розуміється таблиця, призначена для діагностики стану об'єкта дослідження) у вигляді табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Матриця для уточнення характеристик оперативного аналізу

Рівень управління	Спектр рішень, що приймаються	Момент проведення аналізу	Зміст підсумків аналізу
Стратегічний	Перспективний (майбутнє, «вперед»)	Попередній	Прогнозний результат діяльності
Оперативний	В режимі реального часу (сучасне, «зараз»)	Поточний	Проміжний результат діяльності
Тактичний	Ретроспективний (минуле, «назад»)	Наступний	Заключний (підсумковий) результат діяльності

На основі даних матриці можна зробити висновок про те, що оперативний фінансовий аналіз за моментом проведення є поточним, виконується на даний момент (в режимі реального часу) і відображає проміжний результат діяльності. Ці характеристики розкривають його особливості як виду фінансового аналізу.

Підсумки оперативного фінансового аналізу служать засобом контролю і постачання інформації процесу прийняття рішень на етапі оперативного управління. Виконання завдань оперативного фінансового аналізу обумовлює необхідність інтеграції функцій на етапі оперативного управління. Це не форма узагальнення, а усунення бар'єрів при взаємодії функцій на етапі управління.

Отже, з огляду на сказане, уточнимо визначення: оперативний фінансовий аналіз – це складова (елемент) управлінського аналізу, проведення якого дозволяє формувати інформацію про проміжні результати фінансової діяльності підприємства для обґрунтування рішень щодо своєчасного впливу на його процеси з метою оперативного управління. Для успішності оперативного аналізу потрібно вдосконалювати його організаційно-методичні положення, орієнтовані на вид економічної діяльності, здійснюваної організацією.

1.2. Мета, завдання, зміст та об'єктивна необхідність оперативного фінансового аналізу

Як зазначалося вище, оперативний фінансовий аналіз завжди спрямований надавати реальну допомогу управлінню: на його основі визначаються проблемні і успішні характеристики фінансового стану організації, оцінюються результати діяльності за певний період часу, що дозволяє здійснювати ефективний управлінський вплив за допомогою прийняття обґрунтованих рішень про розвиток організації.

Однак, нові умови господарювання організацій диктують жорсткі вимоги до управління. Динамічне зовнішнє і внутрішнє середовище організації вимагає швидкого реагування на відхилення в діяльності організації. Особливо це актуально в складних економічних умовах в Україні. Фінансового аналізу в класичному його розумінні сьогодні мало для забезпечення керівництва підприємства своєчасною, якісною, повною інформацією для прийняття управлінських рішень [42, с. 285].

Для того, щоб відповідати вимогам сучасної економіки (особливо в умовах реформування), оперативний фінансовий аналіз повинен не тільки виявляти проблемні напрямки діяльності організації та вказувати на них, а й виявляти причини виникнення того чи іншого результату діяльності організації, а також виявляти можливі напрями управлінського впливу.

Крім фінансових результатів і характеристики діяльності оперативний фінансовий аналіз повинен охоплювати фактори, які формують фінансові показники в процесі самої діяльності.

За змістом оперативного фінансового аналізу, фінансові показники підприємства можна використовувати як для аналізу діяльності підприємства в цілому, так і оцінки його поточного фінансового становища. Вони є зручним засобом узагальнення величезного обсягу фінансових даних і інструментом порівняльного аналізу діяльності компанії. Однак коефіцієнти допомагають лише ставити правильні питання і рідко дають відповіді на них.

Без розуміння основних закономірностей в економіці підприємства аналіз безлічі показників перетворюється на безглузду роботу. І навпаки, чітке знання цих взаємозв'язків дозволяє проводити якісний оперативний фінансовий аналіз компанії і будувати ефективне управління на підставі мінімуму показників.

Ця проблема не обмежується: насправді суть її лежить глибше. Підібрати необхідні для діагностики показники – це половина справи, головне, це виявити причини зміни даних показників у часі і визначити істинні джерела виникаючих проблем підприємства.

Якщо явні джерела визначити досить легко, то також легко визначити, як саме вони впливають на зміну показника в динаміці. За цими явними джерелами стоять інші, які мають неявний вплив. І саме вони є, як правило, істинними, корінними чинниками, зміни фінансового стану організації.

В оперативній діяльності фінансовий аналіз використовується для:

- оцінки фінансового стану компанії;
- оцінки прогнозованих і досягнутих фінансових результатів діяльності;
- встановлення обмежень при формуванні планів і бюджетів.

Наприклад, можна обмежити ліквідність компанії (вказати, що вона повинна бути не нижче певного рівня), оборотність запасів, співвідношення власних і позикових коштів, вартість залучення капіталу і т. ін. Також у багатьох компаніях існує практика встановлення лімітів для філій і дочірніх підприємств

на основі таких показників як рентабельність, собівартість продукції, віддача на інвестиції.

Сьогодні діяльність кожного підприємства супроводжує безліч потенційних фінансових труднощів. На думку автора, для того щоб уникнути або пом'якшити їх негативний вплив на організацію, необхідно чітко усвідомлювати, в чому полягають проблеми і в чому полягає причина їх виникнення. Сутність проблем підприємства прихована глибоко, необхідний ретельний аналіз взаємозв'язків різних показників діяльності.

Так, наприклад, деякі фахівці пропонують виділення трьох основних проблем, які має визначити та допомогти вирішити оперативний фінансовий аналіз:

1. Низька ліквідність. На практиці це означає, що у підприємства найближчим часом може не вистачити або вже не вистачає коштів для того, щоб своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Про низьку ліквідність свідчать також наднормативні заборгованості перед бюджетом, персоналом, кредиторами, загрозове зростання залучених кредитів, що виникає як наслідок.

Для оцінки дефіциту грошових коштів використовуються показники ліквідності. Виходячи з фінансових коефіцієнтів, що характеризують ліквідність підприємства, можна зробити висновок, що основними джерелами виникнення проблем в даному напрямку є оборотні активи і короткострокові зобов'язання підприємства [36, с. 119].

Але справжні джерела проблем лежать глибше. Так, недостатні результати діяльності організації, тобто малий прибуток безпосередньо впливає на ліквідність підприємства. Аналогічно, надмірні капітальні вкладення, що перевищують фінансові можливості підприємства, потребуватимуть додаткових позикових коштів, що призведе до зниження показників ліквідності. Залучення короткострокових позик на фінансування капітальних витрат теж знижує ліквідність. Впливає і зміна умов взаєморозрахунків підприємства з покупцями і постачальниками в бік переважання частки авансів-покупців і кредиторської

заборгованості. При цьому буде спостерігатися приріст грошових коштів, що вплине на ліквідність.

2. Низька рентабельність власного капіталу. Цю проблему найчастіше називають «недостатнє задоволення інтересів власника». На практиці це означає, що власник отримує доходи, неадекватно малі у порівнянні зі своїм вкладенням. Наслідком такої ситуації може бути і невдоволення менеджментом організації і поява бажання вийти з підприємства.

Тут залежність рентабельності від прибутку очевидна, а тривалість циклу відтворення продукції (оборотність) призводить до залежності рентабельності від оборотних активів і запасів зокрема.

3. Зниження фінансової незалежності або низька фінансова стійкість. На практиці низька фінансова стійкість загрожує можливими проблемами в погашенні зобов'язань у майбутньому, іншими словами – залежністю підприємства від кредиторів, втратою самостійності.

Очевидна залежність фінансової стійкості від співвідношення власних і позикових коштів. Також і тут виявляється залежність від прибутку: якщо його мало, доводиться вдаватися до позикових коштів.

Отже, виявивши основні, що «лежать на поверхні», джерела виникнення проблем фінансового стану, можна зробити висновок, що узагальнюючим джерелом по кожній з причин є прибуток. Вплив прибутку на діяльність підприємства очевидна, тому є доцільним провести більш глибокий аналіз і побудувати взаємозв'язок «проблема – причина проблеми – джерело виникнення проблеми», щоб виявити більш глибокі, докорінні причини проблем фінансового стану.

Ідентифікація проблем фінансового стану і виявлення прямих причин і джерел виникнення проблем – це лише початковий етап оперативного фінансового аналізу. Після цього необхідно систематизувати закономірності виникнення причин проблем і проаналізувати чинники, які мають вплив на прямі причини виникнення проблем.

При виникненні невідповідності намічених цільових значень і досягнутих результатів визначити причину неуспіху виявляється вельми проблематично. При аналізі ситуації керівнику необхідно враховувати не тільки ті чинники, що лежать на поверхні, а й глибинні припущення про ринкову ситуацію, поведінку конкурентів і потенціал самої підприємства. Все це вимагає інтелектуальних і часових ресурсів, проте для великих компаній в найближчому майбутньому така робота стане життєво необхідною.

Перш за все, кожному підприємству необхідна комплексна система управління фінансами, заснована на оперативному фінансовому аналізі, яка дозволить співвідносити інформацію про діяльність підприємства з поставленими цілями і обслуговувати процес прийняття управлінських рішень, виявляючи причини успіхів і невдач підприємства [24, с. 180].

Серед проблем, які виникають під час проведення оперативного фінансового аналізу – це період. Нині не вироблено єдиної думки стосовно періодичності здійснення аналітичних оцінок, тобто, за який період аналіз слід вважати оперативним.

Одна група авторів – В. М. Івахненко, Є. В. Мних, П. Ю. Буряк, Г. В. Савицька – у промисловості; С. Г. Овсянніков, П.В. Смекалов – у сільському господарстві оперативним вважають аналіз, проведений протягом місяця (за зміну, день, п'ятиденку, тиждень, декаду); друга – Н. В. Дембінський, В. Б. Ліберман – у промисловості, Ф. А. Лоскутов – у сільському господарстві відносять сюди аналіз, проведений тільки протягом декади (за зміну, добу, тиждень); третя – Я. Комаринський, І. Яремчук, Г. Т. Лещенко, Г. Я. Козак – вважають оперативним аналіз, який проводиться за квартал; четверта група авторів – Л. О. Артикульний, П. Т. Саблук, П.І. Гайдуцький, І. І. Пилипчук, Г. В. Савицька – до оперативного відносять аналіз, здійснений за будь-який проміжок часу в межах року (квартал, півріччя); п'ята група авторів – М. І. Баканов, А. Д. Шеремет, – у промисловості, Г. А. Ораєвська – у сільському господарстві – до оперативного відносять тільки щоденний аналіз.

За результатами дослідження зроблено висновок, що періодичність здійснення аналітичних оцінок залежить від специфічних особливостей кожної галузі та підприємства. Для потреб наведеного дослідження, з огляду на те, у досліджуваному підприємстві період виробництва є довготривалим, за основу визначення періодичності аналітичних оцінок потрібно аналіз за періоди, які дають змогу досягти якісного впливу на регульований об'єкт – вважаємо, що це є квартал.

Важливим структурним елементом аналізу є сукупність способів, спроможних забезпечити неперервне й системне дослідження об'єкта. Побудова методики (підбір аналітичних способів і правил дослідження) залежить від мети аналізу, характеру об'єктів дослідження та функціональних зв'язків між елементами, що їх утворюють. Адже мета аналізу, з одного боку, регламентує бажаний результат, а з іншого – вибір засобів його досягнення. Чим глибше аналітик проникає у сутність досліджуваних явищ, тим точніші методи дослідження йому потрібні.

Сукупність способів, які забезпечують найдоцільнішу обробку аналітичної інформації, формують методику аналізу. Засоби досягнення мети можуть бути різними, вони залежать від характеру об'єкта, ступеня його відхилення від регламентованого рівня (траєкторії руху по шляху до досягнення мети).

Знання способів аналітичної обробки дасть змогу певним чином організувати їх для досягнення мети та раціонального використання. Сутність способів, правила й алгоритми розрахунків даними способами для різних типів моделей детально обґрунтовані в теорії економічного аналізу. Тому, оволодівши цими способами, можна правильно оперувати ними на кожній із стадій пізнання господарських процесів. Так, на початковій стадії аналізу – спостереження – проводиться фактофікація і сприйняття господарських процесів через систему інформації, яка має адекватно їх розкривати й кількісно вимірювати. Сам процес створення системи інформації виходить із певних абстрактних висновків, побудованих на основі моделювання господарського процесу. В процесі пізнання

досліджуваний показник порівнюється із регламентованими планами і нормативними рівнями, і таким чином виявляються відхилення.

На стадії абстрактного мислення вивчається глибока сутність досліджуваних явищ (показник деталізується на часткові за утворюючими факторами, часом і місцем здійснення операцій, вивчаються причинно-наслідкові зв'язки між ними). За допомогою детермінованого – факторного аналізу при функціональній залежності між результативними показниками (функцією) і факторами (аргументами) та стохастичного, якщо зв'язок факторів із результативним показником є неповним, вимірюється вплив факторів на зміну результативного показника.

Якщо виявлено всі фактори й кількісно виміряний їх вплив на окремі частини економічних процесів, потрібно з'єднати (синтезувати) раніше розчленовані елементи в ціле. При цьому першочергове значення мають способи порівняння та групування, які дають змогу згрупувати резерви, виявлені окремо по кожному досліджуваному елементу цілого [4, с. 290].

Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності потребує використання способів оптимізації показників (економіко-математичних методів, програмування, теорії масового обслуговування, теорії ігор, дослідження операцій) та інтуїтивних (експертних) методів (колективних експертних оцінок, «мозкової атаки», морфологічного, семикратного пошуку). Детальніше це буде розглянуто у наступному параграфі.

Усі способи оперативного фінансового аналізу постійно вдосконалюються з огляду на вимоги оновленого змісту та завдань аналізу й предмета дослідження.

Оскільки підприємствам доводиться мати справу з цілою низкою чинників, що впливають на результати їх діяльності, якогось одного єдиного показника, що характеризує досягнутий компанією рівень результативності, зазвичай недостатньо. Потрібен набір показників. Одним з інструментів, що дозволяють керівникам досягати високої ефективності управління за підсумками оперативного фінансового аналізу, є формування системи ключових показників

ефективності, що характеризують відхилення від нормального стану різних систем підприємства.

1.3. Методологічні аспекти проведення оперативного фінансового аналізу

Оперативний фінансовий аналіз підприємства має свій метод дослідження, заснований на діалектичному методі пізнання, становленню, розвитку та інформаційному відображенню господарських явищ та процесів і який є способом вивчення його предмета.

Методологія оперативного фінансового аналізу – це сукупність методу в широкому розумінні (метод оперативного фінансового аналізу) і інструментарію – методи у вузькому розумінні (методи пізнання предмета).

Сутність методу (в широкому розумінні) оперативного фінансового аналізу полягає в системному, комплексному вивченні виміру і узагальненні впливу факторів на результати діяльності підприємства шляхом обробки за допомогою категорій, принципів, спеціальних методів (у вузькому розумінні) системи показників плану, обліку, звітності та інших джерел інформації з метою прийняття оптимальних управлінських рішень для підвищення ефективності виробництва. Отже, оперативний фінансовий аналіз, предметом якого є фінансові відносини в системі управління підприємством, його економічний потенціал і результати використання, має у своїй методиці аналізу як загальні аналітичні методи, прийоми, способи, які розроблені іншими науками (загальна кількість їх близько ста) і застосовуються у будь-якій сфері оперативного фінансового аналізу, так і досить специфічні (наприклад, метод подвійного запису).

Провівши аналіз різних класифікацій методів оперативного фінансового аналізу, пропонуємо всі методи аналізу умовно поділити на наступні п'ять груп: традиційні методи аналізу, методи детермінованого факторного аналізу, методи імовірного факторного аналізу, методи оптимізації та інші методи.

До групи традиційних методів відносять такі:

- порівняння (горизонтальні, вертикальні);
- відносних показників (темпи зростання, виконання планових завдань, структури, координації інтенсивності, ефективності, порівняння та ін.);
- середніх величин (арифметична, хронологічна, геометрична, квадратична, зважена та ін.), медіанні (застосовуються переважно при аналізі фінансової звітності компаній у відповідності з загальноприйнятими принципами фінансового обліку й звітності у відповідності до стандартів *GAAP* для відображення типової ситуації, оскільки середня величина може її перевернути);
- групування (типологічні, структурні, прості, комбіновані);
- балансовий;
- методи графічного аналізу та ін.

Найбільш поширеними методами детермінованого факторного аналізу є: метод ланцюгових підстановок та його модифікації (методи абсолютних і відносних різниць); індексний; диференційний; інтегральний; логарифмічний; пропорційного ділення; матричного аналізу; метод вияву впливу ізольованого фактору та ін. [17, с. 92]

До методів імовірнісного факторного аналізу слід віднести: кореляційно-регресійні; дисперсійного аналізу; компонентного аналізу; сучасного багатофакторного аналізу; кластерного аналізу; теорії масового обслуговування, та ін.

Оптимізаційні методи це перш за все: методи дослідження операцій (лінійного, динамічного програмування); теорії ігор; методи теорії графів; методи теорії нечітких множин; методи стохастичної оптимізації (методи стохастичних градієнтів, стохастичної лінеаризації) та ін.

До інших методів, які є менш поширеними слід віднести: паралельний метод; методи управління запасами; теорії навчання; теорії катастроф; кон'юнктурні огляди; маркетингові дослідження; біржові бюлетені та ін.

Для проведення якісного аналізу аналітичних розрахунків, які пов'язані з пошуком джерел фінансування, фінансового забезпечення поточної діяльності, прогнозування основних тенденцій у фінансовому стані, обґрунтування величини

необхідних капіталовкладень, оптимізації структури активів та інші, застосовуються не тільки наведені вище методи аналізу, але й економіко-математичне моделювання, яке дає змогу визначити оптимальну структуру інформаційних потоків, найкращий варіант управлінських рішень, забезпечити оперативність та ефективність аналітичного процесу.

В процесі моделювання, з певною часткою умовності, можна виділити три елементи: 1) суб'єкт (дослідник), 2) об'єкт дослідження, 3) модель, яка опосередковує відношення суб'єкта, що пізнає, і об'єкта, який пізнають. Тобто сутність процесу моделювання можна відобразити схематично (рис. 1.2).

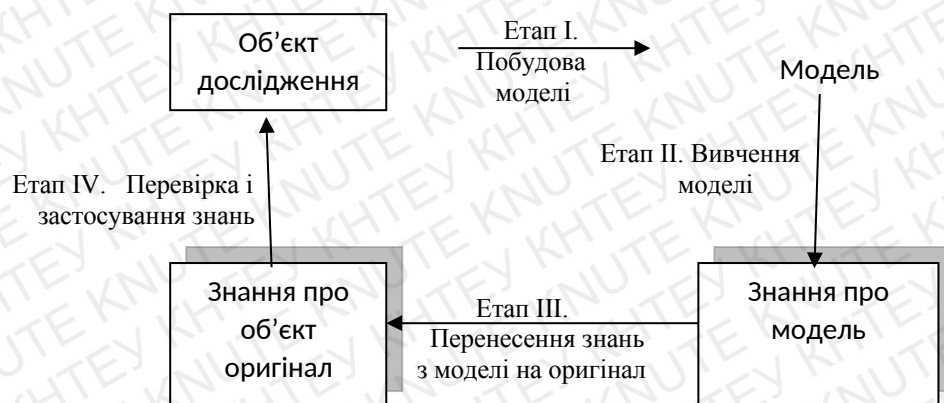

Рис. 1.2 Сутність процесу моделювання

Отже, маємо чотири етапи побудови моделі. Перший етап припускає наявність деяких знань про об'єкт оригінал. Для одного об'єкта може бути побудовано декілька «спеціалізованих» моделей, які концентрують увагу на певних особливостях досліджуваного об'єкта або які характеризують об'єкт з різним ступенем деталізації.

На другому етапі процесу моделювання модель виступає як самостійний об'єкт дослідження. Однією з форм такого дослідження є проведення «модельних» експериментів, при яких свідомо змінюються умови функціонування моделі й систематизуються дані про її «поведінку». При цьому не потрібно без необхідності ускладнювати вивчення моделі пошуком точних оцінок тому, що, як правило, найбільшу цінність аналізу становить не точність, а виявленні тенденції й закономірності.

На третьому етапі здійснюється перенесення знань із моделі на оригінал, тобто переходимо з «мови моделі» на «мову оригіналу».

Четвертий етап – практична перевірка отриманих за допомогою моделей знань та їхнє використання для побудови узагальненої теорії об'єкту, його перетворення або управління ним [18, с. 344].

Моделювання – циклічний процес. Це означає, що за першим чотири-етапним циклом може виникнути другий, третій і т.д. При цьому знання про об'єкт, що досліджується, розширюються й уточнюються, а вихідна модель поступово вдосконалюється.

Ми розглянули основні етапи моделювання, але оскільки в кожній галузі знань застосування методу моделювання має суттєві особливості, доцільно більш детально проаналізувати послідовність і зміст етапів оперативного фінансового аналізу.

1. Постановка економічної проблеми і її якісний аналіз. Головне тут – чітко сформулювати проблему, допущення (передумови) і ті питання, на які необхідно отримати відповіді. Цей етап включає виділення важливих рис і властивостей шляхом формування узагальнюючих показників і абстрагування від другорядних, вивчення структури й основних залежностей, формулювання гіпотез (хоч би попередніх), які пояснюють поведінку й розвиток об'єкту аналізу.

2. Побудова економіко-математичної моделі. Це етап формалізації економічної проблеми (ситуації), вираження її у вигляді конкретних детермінованих або імовірнісних залежностей (функцій, рівнянь, нерівностей та ін.). Як правило, спочатку визначається основна конструкція (тип) економічної моделі й вивчаються можливості її застосування, а потім уточнюються деталі конструкцій (конкретний перелік змінних, параметрів, форми зв'язку).

Модель повинна включати тільки основні фактори й умови. Складність моделі повинна бути в певному розумінні оптимальною. Невірно вважати, що, чим більше факторів ураховує модель, тим вона дає кращі результати. Як показали дослідження ряду авторів, у більшості економіко-статистичних моделях число факторів, як правило, складає не більше чотирьох, за допомогою яких можна

пояснити більш ніж 80% дисперсії аналізованих показників. Теж саме можна сказати про такі характеристики складності моделей, що застосовуються як форми математичних залежностей: (лінійні й нелінійні), фактори, які враховуються (визначені, невизначеності та випадковості) тощо. Необхідно враховувати не тільки реальні можливості інформаційного, економічного, математичного й програмного забезпечення, але й співставляти затрати на моделювання з ефектом, який буде отримано, тобто при зростанні складності моделі приріст затрат не повинен перевищити приріст ефекту.

У зв'язку з розширенням сфери використання економіко-математичних моделей є доцільним типізувати економічні задачі й побудувати для одного типу задач стандартизовану модель, використовувати її багаторазово. Це дозволить при вирішенні нової економічної задачі не «конструювати» нову модель. Природно прагнути до того, щоб побудувати модель, яка належить до класу добре вивчених економічних задач. Це вдається зробити шляхом спрощення вихідних передумов моделі, які не перекручують існуючих рис об'єкту моделювання.

3. Математичний аналіз моделі. Метою цього етапу є виявлення загальних властивостей моделі. Тут застосовуються чисто математичні прийоми дослідження. Найбільш важливий момент - доведення існування рішень у сформульованій моделі (теорема існування). При доведенні, що задача, якою описується економіко-математична модель не має розв'язку, корегують або постановку економічної задачі, або способи її формалізації. При аналітичному дослідженні моделі вирішують, наприклад, такі питання, як: чи це єдине рішення, які змінні (невідомі) будуть належати рішенню, які будуть співвідношення між ними, у яких межах і в залежності від яких вихідних умов вони змінюються, які тенденції їхньої зміни (асимптотичні властивості) і т. ін.

Знання загальних (якісних) властивостей моделі має настільки важливе значення, що часто заради доведення подібних властивостей дослідники свідомо йдуть на спрощення (ідеалізацію) початкової моделі.

4. Підготовка вихідної інформації. Це найбільш трудомісткий етап аналізу й аж ніяк не зводиться до пасивного збору інформації. Економіко-математичне

моделювання ставить жорсткі умови до системи інформації. У той же час, реальні можливості отримання інформації обмежують вибір моделей, які призначені для практичного використання. При цьому береться до уваги не тільки принципова можливість підготовки інформації (у визначений термін), але й витрати на підготовку відповідних інформаційних масивів (цінність інформації).

5. Числова реалізація. Цей етап включає розробку (або модифікацію існуючих) алгоритмів (обчислювальних схем) для вирішення задачі, програмування й безпосереднє проведення розрахунків. Труднощі цього етапу зумовлені, у першу чергу, великою розмірністю економічних задач, необхідністю обробки значних масивів інформації. Дослідження, що проводять числовими методами, можуть суттєво доповнити результати аналітичного дослідження, але, без необхідності, не потрібно домагатися точності розрахунків.

6. Аналіз числових розрахунків і їхнього застосування. На цьому заключному етапі аналізу виникає складне питання про правильність і повноту результатів аналізу, про ступінь практичного застосування останніх, формулювання висновків і рекомендацій, які витікають з аналізу [8, с. 157].

Неформальний аналіз теоретичних висновків і кількісних показників, отриманих у результаті аналізу, співставлення їх із наявними знаннями, і фактами дійсності дозволяє виявити недоліки постановки економічної задачі, побудованої економічної моделі, інформаційного забезпечення

Підводячи підсумок визначення класифікації етапів економіко-математичного моделювання, слід відмітити що не існує рецептів відносно того, яким саме чином вона повинна вдосконалюватись. Вирішення цих питань завжди конкретно.

В основу методики будь-якого фінансового аналізу, і зокрема оперативного фінансового аналізу, зокрема, повинні бути закладені принципи адекватні сутності явищ і процесів, що вивчаються та регулюють процедурну сторону методики аналізу. В якості основних доцільно виділити наступні:

1) системність припускає, з одного боку, дослідження економічних явищ і процесів у взаємозв'язку з іншими, а з іншого – вивчення підприємства, як ланки більш складної системи господарювання;

2) комплексність – всебічне вивчення явища й процесу, як такого, що розкриває їхній основний зміст і фактори формування (за кількісними і якісними ознаками, у часі й просторі) з метою об'єктивної оцінки;

3) науковість – передбачає застосування при проведенні аналізу науково обґрунтованих методик і процедур для розкриття наукової сутності явищ та процесів, їх об'єктивної оцінки, тенденцій і темпів розвитку;

4) регулярність (періодичність) – для кожного об'єкту термін аналізу визначається індивідуально на основі об'єктивного обґрунтування з метою цілісного уявлення про динаміку процесу (безперервно на основі моніторингу, інтервалами, обумовленими терміном виробничого циклу, життєвого циклу продукції, через певні проміжки часу (щоквартально, щорічно) та ін.;

5) конкретність та дієвість. Конкретність реалізується, перш за все, у результаті цільової спрямованості й ґрунтується на реальних оцінках певного класу, які характеризуються кількісною визначеністю висновків. Дієвість аналізу забезпечується як цілеспрямованістю, так і придатністю результатів аналізу для використання в рекомендаціях для прийняття оптимальних управлінських рішень;

6) об'єктивність – припускає неупереджене, критичне вивчення економічних явищ та забезпечення доведеності й обґрунтованості висновків;

7) економічність (цінність) – витрати на проведення аналізу повинні бути сумірні з економічним ефектом, отриманим від його проведення;

8) наступність (співставність) – реалізується дотриманням єдиних принципів аналізу, співставністю та конгруентністю даних і результатів із результатами попередніх аналізів;

9) демократичність – у значній мірі має відношення не до змісту, а до організації аналітичної роботи й передбачає залучення до аналізу широкого кола зацікавлених осіб, доступність результатів аналізу;

10) рейтингова оцінка – передбачає визначення пріоритетів у досягненні поставленої мети, черговості виконання заходів, спрямованих на розвиток економічних систем [23].

Кількість принципів оперативного фінансового аналізу не є чітко визначеною, а наведені принципи не слід абсолютизувати. Але дотримання принципів оперативного фінансового аналізу є необхідною умовою проведення аналітичних досліджень, сприяє чіткій організації аналітичного процесу, як системі раціональних скоординованих дій, вивченню об'єкта дослідження відповідно до визначеної мети, передбачає певну етапність, адекватність наукового й практичного інструментарію, та раціональний підбір інформаційних джерел.

РОЗДІЛ 2

ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ДВАТ «ГМУ «МОНТАЖНИК»

2.1. Характеристика ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Державне відкрите акціонерне товариство Гірничо-монтажне управління «Монтажник» (далі – ДВАТ «ГМУ «Монтажник»)) засновано відповідно до наказу Фонду державного майна України № 9-АТ від 19.02.1996 р.

Організаційно-правовою формою функціонування ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є відкрите акціонерне товариство. Юридична адреса підприємства: 85320, Донецька обл., місто Мирноград, вулиця Ватутіна, будинок 51.

Види діяльності, визначені статутом ДВАТ «ГМУ «Монтажник» наведені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Види діяльності, визначені статутом ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Види діяльності, визначені Статутом підприємства	Фактичне здійснення підприємством виду діяльності (+/-)
29.52.3 Ремонт і технічне обслуговування машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва	+
33.20. Установлення та монтаж машин і устаткування	+
46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням	+

Функціонування будь-якого підприємства як окремої юридичної особи регулюється значною кількістю нормативно-правових актів. Їхній перелік є специфічним і залежить не лише від організаційно-правової форми функціонування, але і від галузі діяльності [16, с. 150].

В загальному вигляді всі норми можна умовно поділити на внутрішні і зовнішні. Виходячи з назв зрозуміло, що перші приймаються і функціонують

лише на рівні підприємства, а другі поширюють свою діяльність на всю територію України.

До головного зовнішнього нормативно-правового забезпечення належать:

- Конституція України – основний закон держави, що регулює підприємницьку діяльність загалом;
- Господарський кодекс України. Визначає засади господарювання і регулює найзагальніші питання господарських правовідносин;
- Цивільний кодекс України. Регулює особисті майнові та немайнові відносини між суб'єктами;
- Податковий кодекс України. Взаємодія підприємства з державою в аспекті контролю за справлянням податків та зборів;
- Кодекс законів про працю. Встановлює загальні засади щодо прав та обов'язків працівників підприємства, регулювання їх заробітної плати, режиму праці та відпочинку тощо;
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Забезпечення своєчасного надання правдивої та достовірної інформації про стан підприємства;

До головного внутрішнього нормативно-правового забезпечення можна віднести:

- Статут;
- Положення про представництво;
- Положення про Загальні збори;
- Положення про Наглядові Раду;
- Положення про Генерального директора;
- Положення про Ревізійну комісію.
- Державні стандарти України (ДСТУ).

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», норм Міжнародних стандартів фінансової звітності, Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Статуту підприємства, ДВАТ

«ГМУ «Монтажник» здійснює повне, достовірне та своєчасне ведення обліково-бухгалтерської звітності.

Ведення бухгалтерського обліку покладається на бухгалтерію підприємства, яку очолює головний бухгалтер.

Виробничі запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації.

Амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання окремих активів. Нарахування амортизації починається з дати придбання активу. Якщо термін корисного використання нематеріальних активів не визначений, то він встановлюється постійно діючою технічною комісією [20].

Дохід обліковується за умови, коли існує переконливий доказ, зазвичай, у формі укладеного договору купівлі-продажу, того, що суттєві ризики та вигоди, пов'язані з володінням, були передані покупцеві, отримання оплати є ймовірним, відповідні витрати та потенційні повернення продукції можуть бути оцінені достовірно, припинено участь в управлінні проданою продукцією, і при цьому може бути достовірно оцінена сума доходів від основної діяльності.

Облік податку на прибуток ведеться згідно з МСБО 12 «Податок на прибуток».

Фінансові доходи включають процентний дохід по інвестованих коштах. Процентний дохід визнається по мірі нарахування у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Відповідно до Закону України від 27 березня 2014 року «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» було внесено зміни до податкового законодавства України, в результаті яких ставка податку на прибуток встановлена на рівні 18% та подальше її зниження на даний момент не передбачається.

У своїй господарській діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» виконує задачі виготовлення гірничо-шахтного обладнання, обладнання для подрібнення і переробки руди, виготовлення бурового інструменту, нестандартного обладнання

для шахт та інших підрозділів, виконання капітальних ремонтів ГШО, ремонтно-монтажних робіт на гідрометалургійних та хімічних підрозділах.

Задачі ДВАТ «ГМУ «Монтажник»:

- виготовлення гірничо-шахтного обладнання;
- виготовлення обладнання для подрібнення і переробки руди;
- виготовлення нестандартного обладнання для шахт та інших підрозділів;
- виготовлення бурового інструменту;
- виконання капітальних ремонтів ГШО;
- виконання ремонтно-монтажних робіт на гідрометалургійних та хімічних підрозділах;
- виконання ремонтів електродвигунів.

На вимогу замовників ДВАТ «ГМУ «Монтажник» проводить роботи по модифікації серійного устаткування для пристосування до конкретних умов експлуатації.

Сьогодні підприємство ДВАТ «ГМУ «Монтажник» виробляє мобільно і якісно не лише гірничо-шахтне устаткування, але і за наявності технічної документації, розглядає до виробництва інше устаткування, що цікавить замовника, або запасні частини. При цьому підприємство має в розпорядженні необхідний верстатний парк, що дозволяє виконувати наступні види металообробки: токарна, фрезерна, розточувальна, зубонарезка, шліфівка, збірні та зварювальні роботи і так далі.

Серед споживачів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є такі українські підприємства, як:

- ПАТ «Північний Гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ПАТ «Центральний Гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ПАТ «Південний Гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ПАТ «Полтавський Гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ПАТ «Інгулецький Гірничо-збагачувальний комбінат»;
- ПАТ «Суша Балка»;

ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»;

ПАТ «Міттал Стіл Кривий Ріг»;

ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»

ВАТ «Лебединський Гірничо-збагачувальний комбінат»;

ВАТ «Нікель Норильська»;

ВАТ «Стойленський Гірничо-збагачувальний комбінат».

Гірничо-шахтне устаткування виробництва ДВАТ «ГМУ «Монтажник» відповідає високим технологічним стандартам, підтверджено сертифікатами якості і має попит у споживачів. На підприємстві постійно проводиться робота по вдосконаленню конструкції і технології виготовлення. Розглянемо основних конкурентів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за виробництвом гірничодобувного і гірничо-збагачувального устаткування (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Найбільші виробники гірничодобувного і гірничо-збагачувального устаткування – конкуренти ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Компанія	Місце знаходження	Номенклатура гірничодобувного і гірничозбагачувального устаткування
1	2	3
ПАТ «Криворізький завод гірничого обладнання»	м. Кривий Ріг	Елеватори, дробарки, сепаратори, шахтні ланцюгові штовхальники, живильники легкого типу, запасні частини до горн о-шахтному устаткуванню, конвеєри, транспортери. інерційні грохоти
НБК «Гірничі машини» (Cogum Group)	м. Запоріжжя	Грейфери, бадді, монорельси прохідницького комплексу, насоси, запчастини до насосів, ковші навантажувача, стріли навантажувачів, диски самоскидів, кранові колеса, гідроциліндри, стрічкові конвеєри, запчастини для конвеєрів, вагонетки для перевезення анодів і руд, ваго перекидачі, підземні машини для заряджання шпурів, породонавантажувальні машини, універсальні ковшові навантажувачі
ДВАТ «ГМУ «Монтажник»	м. Мирноград	Перекидачі вагонеток, магнітні дешламатори, вагонетки, живильники, гідроциклони, лебідки, двохклапанні затвори, машини флотації, конвеєри
ТОВ «Компанія Александр»	м. Запоріжжя	Гідроциліндри, ковши на навантажувачі і екскаватори, карданні вали

Продовження табл. 2.2

1	2	3
ТОВ «Південпроммаш»	м. Нова Каховка	Гірничодобувні скіпи, шахтні кліті, вагонетки, противаги, бурові долота, бурові твердосплавні коронки, погрузні пневмоударники, живильники, грейфери, навантажувально-транспортні машини, зарядні машини
ТОВ «Еквівес»	м. Київ	Гідроапаратура для гірничошахтного устаткування
ТОВ «Укрспецналадка»	м. Дніропетровськ	Накопичувальні бункери, штабелеукладальники, установки для зшивання транспортерної стрічки, колони абсорбції, екскаваторні ковши (0.5 м ³)
ПАТ «Новокраматорський машинобудівний завод»	м. Краматорськ	Гірничошахтні блоки скреперні, швидкороз'ємні з'єднання, шахтні вагонетки, порційні зарядники, скреперні лебідки, натяжна муфта, кругові перекидачі, перфоратори, скіпи, верстати бурові, стрілочні переводи, електровози, електронасосні агрегати, вакуумні фільтри, живильники, транспортерні ролики, флотомашини, дробарки, елеватори
ПАТ «Елміз»	м. Київ	Вироби для гірничодобувної промисловості

ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в період 2015-2017 рр. проходив модернізацію і технічне переозброєння. У результаті в цей період було інвестовано 59,7 млн. грн. У табл. 2.3 зібрані основні техніко-економічні показники фінансово-господарської діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році поквартально.

Таблиця 2.3

Основні квартальні техніко-економічні показники фінансово-господарської діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	31.03	30.06	30.09	31.12	IV кварта лу від III	III кварта лу від II	II кварта лу від I	II кварта лу до I	III кварта лу до II	IV кварта лу до III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.	211 489	481 507	848 914	1 195 738	346 824	367 407	270 018	127,7	76,3	40,9

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	196 750	438 966	774 263	1 094 518	320255	3352 97	242216	123,1	76,4	41,4
Витрати на 1 грн. продукції, грн.	0,930	0,912	0,912	0,915	0,003	0,000	-0,019	-2,01	0,05	0,36
Валовий прибуток (+) або збиток (-) звітного періоду, тис. грн.	1473 9	42541	74651	1012 20	26569	3211 0	27802	188,6	75,5	35,6
Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	-5295	25 551	104 135	118 778	14643	7858 4	30846	-582,5	307,6	14,1
Чистий прибуток (+), збиток (-), тис. грн..	536	32196	118767	1421 31	23364	8657 1	31660	5906,7	268,9	19,7
Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	846	844	849	853	4	5	-2	-0,24	0,59	0,47
Середньомісячна заробітна плата одного працюючого, грн.	5555, 1	6139,5	7465,8	7743, 8	278,0	1326, 3	584,5	10,5	21,6	3,7
Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) на кінець року, тис. грн.	1417	21573	20085	5223 3	20156	-1488	32148	1422,4 4	-6,90	160,06
Кредиторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) на кінець року, тис. грн.	3332	137	99	27	-72	-38	-3195	-95,9	-27,7	-72,7
Нерозподілений прибуток(+), непокритий збиток(-), тис.	2645 67	296227	382798	4061 62	23364	8657 1	31660	12,0	29,2	6,1

грн.										
------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

За результатами аналізу основних техніко-економічних показників ДВАТ «ГМУ «Монтажник» можна відзначити поступове зростання обсягів діяльності за чотири квартали 2017 року.

Основним індикатором ефективності діяльності можна вважати чистий прибуток підприємства, який зростає протягом року, згідно рис. 2.1 можна відмітити поступове накопичення прибутку на підприємстві, через зростання нерозподіленого прибутку.

Рис. 2.1 Зростання нерозподіленого прибутку ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

У 2017 році чистий прибуток склав 142 131 тис. грн. Також, як видно з даних табл. 2.3, чистий дохід (виручка) від реалізації протягом 2017 року становила у 1 195 738 тис. грн. Середньооблікова чисельність персоналу зросла протягом року : з 846 чол. станом на кінець першого кварталу до 853 наприкінці року. Також відбулося зростання середньої заробітної плати зріс – від 5 555 . грн. наприкінці першого кварталу до 7743,8 грн.

Дебіторська заборгованість дуже суттєво зросла протягом періоду, що вельми негативно характеризує господарську діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» та є загрозою ліквідності та платоспроможності. При цьому спостерігається скорочення кредиторської заборгованості, що надає підстави для висновку, що підприємство втратило дешеве джерело позикових коштів. Отже, наряду із позитивними ознаками, що характеризують господарську діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник», існують «вузькі» місця та тривожні ознаки. У наступному параграфі буде проведений оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник», щоб із точністю з'ясувати ситуацію, яка склалася на підприємстві.

Оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник» буде складатися з двох напрямків:

- 1) оперативний аналіз фінансового стану підприємства;
- 2) аналіз фінансових результатів та ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

2.2. Оперативний аналіз фінансового стану підприємства

Оперативний аналіз фінансового стану підприємства ДВАТ «ГМУ «Монтажник» проведемо поквартально, оскільки, як це визначено у теоретичній частині дослідження, найбільш повно відповідає потребам та завданням оперативного фінансового аналізу. Проведення оперативного аналізу фінансового стану підприємства відбувалося за наступними напрямками:

- аналіз майна ДВАТ «ГМУ «Монтажник»;
- аналіз динаміки та структури основних та оборотних засобів;
- аналіз джерел формування майна підприємства;
- оцінка показників ліквідності;
- аналіз фінансової стійкості.

У табл. 2.4 наведемо горизонтальний та вертикальний аналіз майна підприємства.

Таблиця 2.4

Динаміка активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	II квартал від I кварталу	III квартал від II кварталу	IV квартал від III кварталу	II кварталу до I	III кварталу до II	IV кварталу до III
Всього майна, тис. грн.	291 368	324 576	415 795	437 952	33 208	91 219	22 157	-5,135	-4,820	-0,521
1.Необоротні активи тис. грн.	231 593	219 700	209 111	208 021	-11 893	-10 589	-1 090	-14,834	-25,705	-5,548
У % до майна	79,48	67,69	50,29	47,50	-11,80	-17,40	-2,79	75,451	97,075	11,248
2.Оборотні активи тис. грн.	59 775	104 876	206 684	229 931	45 101	101 808	23 247	198,392	-27,650	13,657
У % до майна	20,52	61,23	44,30	50,35	40,71	-16,93	6,05	198,392	19,921	19,372
2.1.Запаси тис. грн.	317 78	26 490	31 767	37 921	-5 288	5 277	6 154	-52,483	-39,153	7,287
У % до ОА	53,16	25,26	15,37	16,49	-27,90	-9,89	1,12	398,349	58,069	32,203
2.2.Дебіторська заборгованість тис. грн.	7 633	38 039	60 128	79 491	30 406	22 089	19 363	184,025	-19,796	18,838
У % до ОА	12,77	36,27	29,09	34,57	23,50	-7,18	5,48	328,482	158,196	-6,119
2.3.Поточ. фін. інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти тис. грн.	8 272	35 444	91 515	85 915	27 172	56 071	-5 600	144,220	31,006	-15,605
У % до ОА	13,84	33,80	44,28	37,37	19,96	10,48	-6,91	11,397	28,104	5,329

Наочно динаміку активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за даний період можна розглянути на рис. 2.2.

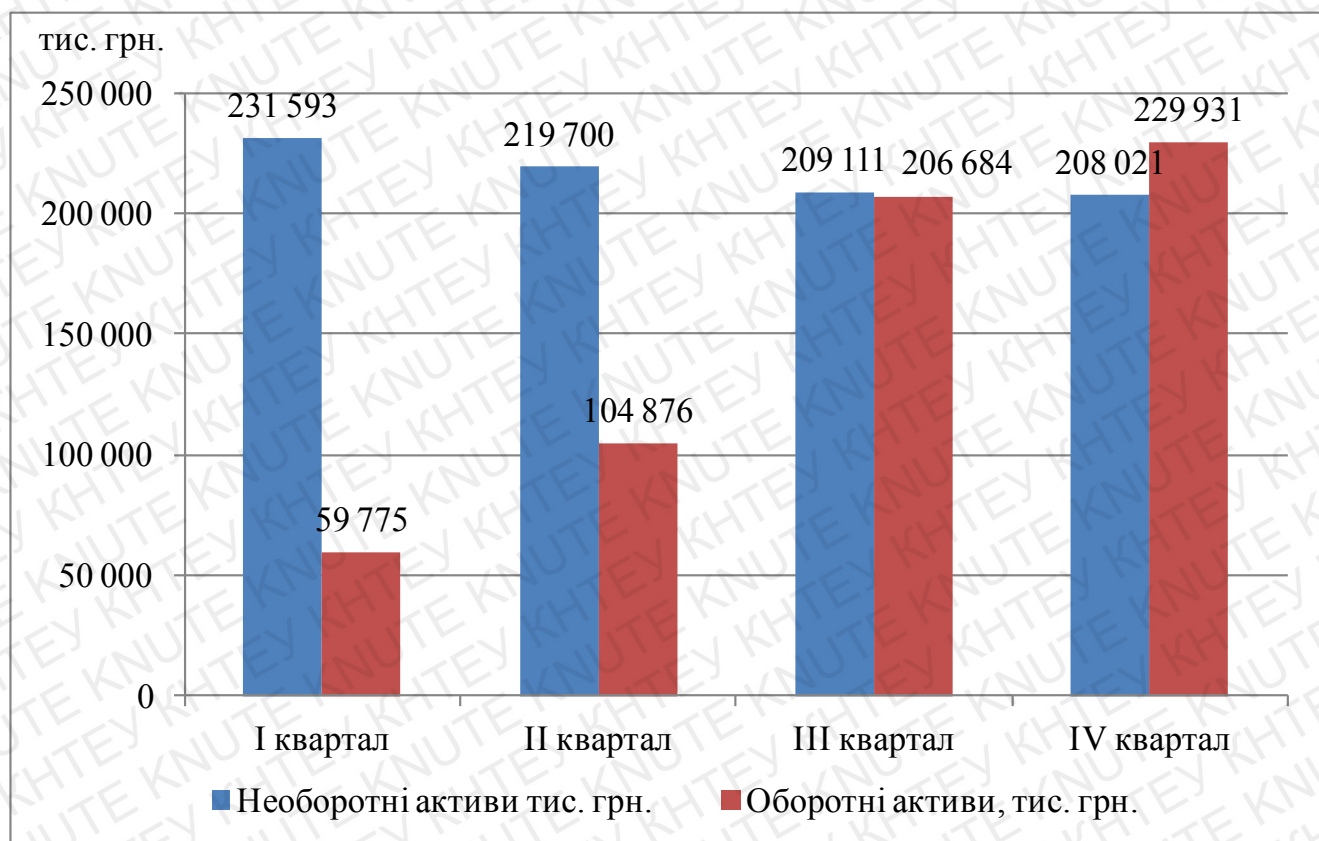

Рис. 2.2 Динаміка активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

За результатами аналізу можна відмітити поступове зростання вартості майна ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за чотири квартали 2017 року. Зростання відбулось з 291 368 до 437 952 тис. грн. Також відбуваються зміни і в структурі майна – йдеться про перерозподіл в сторону збільшення оборотних активів. Так, якщо в I-му кварталі 2017 р. необоротні активи склали 79,48% від усього майна, то в IV кварталі – лише 47,5% (табл. 2.4). Такі зміни зумовлені виробничим циклом – слід зазначити, що зростання оборотних активів відбулося за рахунок запасів, дебіторської заборгованості та грошей і їх еквівалентів. При цьому зростання дебіторської заборгованості становило 71 858 тис. грн., таке багатократне зростання свідчить про недостатню ефективність управління розрахунками із дебіторами, проблемами із платіжною дисципліною та відносинами із контрагентами.

Стан основних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» наведений у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка стану основних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

Показники	Значення				Відхилення (+/-) від попереднього періоду		
	I квартал	II кварта л	III кварта л	IV квартал	II кварта л	III кварт ал	IV кварта л
Балансова вартість основних засобів, всього, тис. грн.	337571	332025	336289	347232	-5546	4264	10943
Знос основних засобів:	126650	135102	150217	162144	8452	15115	11927
тис. грн.							
% зносу	37,52	40,69	44,67	46,70	3,17	3,98	2,03
Балансова вартість нематеріальних активів, тис. грн.	38	42	42	44	4	0	2
Знос нематеріальних активів:	20	18	21	25	-2	3	4
тис. грн.							
% зносу	52,63	42,86	50,00	56,82	-9,77	7,14	6,82

За результатами аналізу можна відмітити поступове зростання зношеності основних засобів підприємства (рис. 2.3).

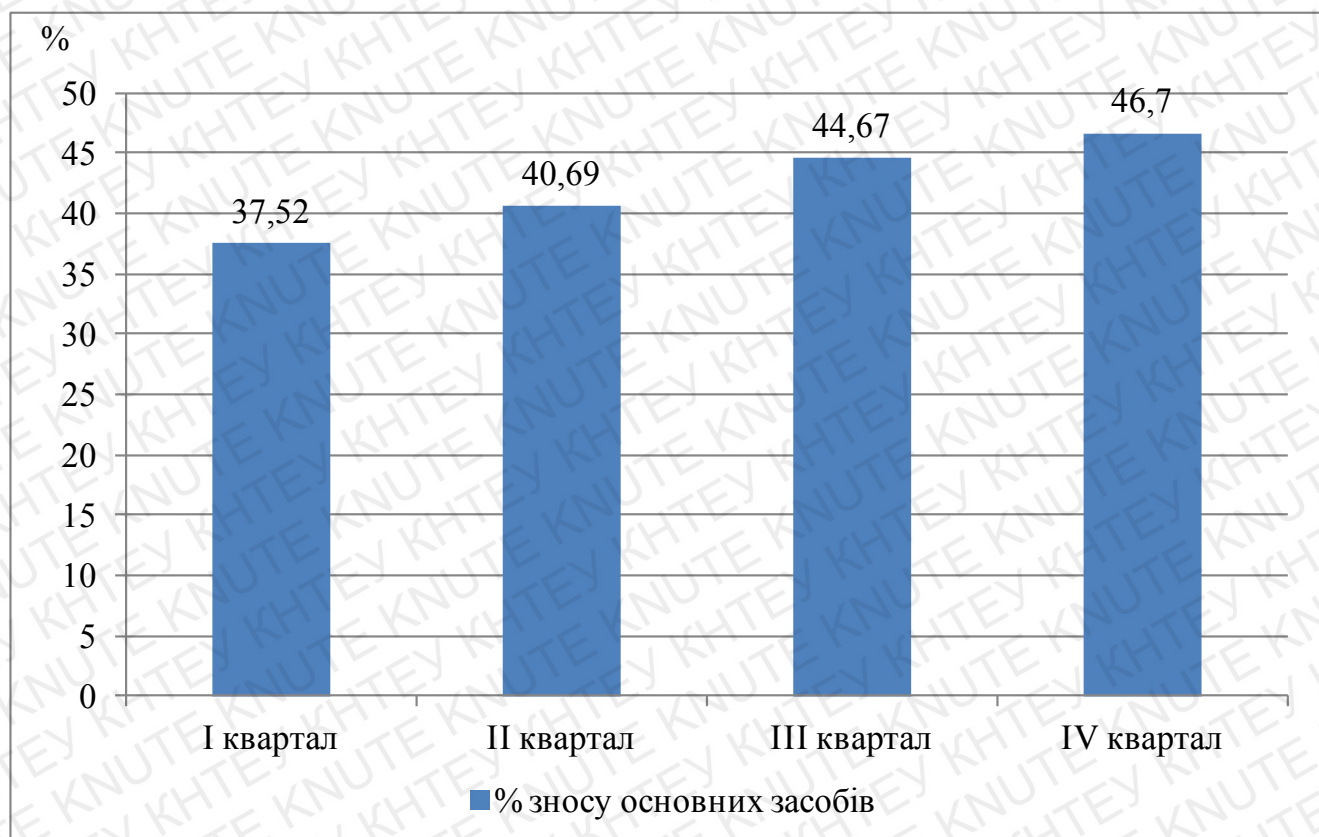

Рис. 2.3 Динаміка зносу основних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

На кінець IV кварталу 2017 року основні засоби підприємства мають ступінь зносу в розмірі 46,7%. Це ж стосується й нематеріальних активів, які більш ніж на половину амортизовані та потребують оновлення. Це є негативним фактом, тому що означає, що оновлення основних засобів не відбувається належним чином.

Охарактеризуємо стан оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у табл. 2.6 та 2.7.

Таблиця 2.6

Динаміка складу, структури і динаміки оборотних активів підприємства ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 р.

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	II квартал від I	III квартал від II	IV квартал від III	II квартал до I	III квартал до II	IV квартал до III
Оборотні активи, тис. грн.	31 778	26 490	31 767	37 921	-5 288	5 277	6 154	-16,64	19,92	19,37
Виробничі запаси, тис. грн.	15873	46993	119876	127485	62866	72883	7609	743,47	196,35	-6,71
Незавершене виробництво, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Готова продукція, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Товари на складі, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	7 633	38 039	60 128	79 491	30 406	22 089	19 363	398,35	58,07	32,20
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	8 272	35 444	91 515	85 915	27 172	56 071	-5 600	328,48	158,20	-6,12

Аналіз складу, структури і динаміки оборотних засобів підприємства показує, що вкладання коштів відбувається переважно в фонди обігу. На кінець IV кварталу 2017 року оборотні фонди склали 37921 тис. грн., а фонди обігу 165406 тис. грн.

Таблиця 2.7

Структура оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 р.

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	ІІІІ квартал від I	ІІІІ квартал від II	ІІІІ квартал від III	ІІІІ квартал до I	ІІІІ квартал до II	ІІІІ квартал до III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Оборотні активи тис. грн.	59775	104876	206684	229931	45101	101808	23247	198,39	-27,65	13,66
Запаси тис. грн.	31778	26490	31767	37921	-5288	5277	6154	-52,48	-39,15	7,29
У % до ОА	53,16	25,26	15,37	16,49	-27,90	-9,89	1,12	398,35	58,07	32,20
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	7633	38039	60128	79491	30406	22089	19363	184,03	-19,8	18,84
У % до ОА	12,77	36,27	29,09	34,57	23,50	-7,18	5,48	328,48	158,2	-6,12
Поточ. фін. інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	8272	35444	91515	85915	27172	56071	-5600	144,22	31,01	-15,61
У % до ОА	13,84	33,80	44,28	37,37	19,96	10,48	-6,91	11,4	28,10	5,33

Насправді така перевага фондів обігу свідчить про те, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» фінансує не стільки виробничу діяльність, скільки обслуговування процесу руху товарів.

Аналіз структури оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» показав, що значну частку складає дебіторська заборгованість. Так, на кінець IV кварталу 2017 року дебіторська заборгованість складала 34,57% всіх активів. Це дуже

вагомий показник та є негативним фактом, тому що, як зазначалося раніше, свідчить про значну заборгованість з боку контрагентів, внаслідок чого відбувається відволікання коштів з обороту підприємства. Однак зростання заборгованості компенсується значною часткою мали грошових коштів – 37,37%, що свідчить про можливість накопичення ліквідних активів завдяки виробничій діяльності підприємства, що може нівелювати ризики зростання дебіторської заборгованості.

Аналіз джерел майна підприємства відображає той факт, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» фінансується за рахунок власних коштів. Питома вага власного капіталу за чотири квартали 2017 року знаходилась в межах 95% (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Оцінка складу, структури та динаміки джерел формування майна ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	II квартал від I	III квартал від II	IV квартал від III	II квартал до I	III квартал до II	IV квартал до III
Усього джерел, тис. грн.	291 368	324 576	415 795	437 952	33 208	91 219	22 157	11,4 0	28,10	5,33
Власний капітал тис. грн.	276 753	308 413	394 984	418 348	31 660	86 571	23 364	11,4 4	28,07	5,92
У % до майна	94,98	95,02	94,99	95,52	0,04	-0,03	0,53	0,04	-0,03	0,56
Власний оборотний капітал, тис. грн.	45 160	88 713	185 873	210 327	43 553	97 160	24 454	96,4 4	109,5 2	13,16
У % до ВК	16,32	28,76	47,06	50,28	12,45	18,29	3,22	76,2 3	63,63	6,84
Позиковий капітал тис. грн.	14 615	16 163	20 811	19 604	1 548	4 648	-1 207	10,5 9	28,76	-5,80
У % до майна	5,02	4,98	5,01	4,48	-0,04	0,03	-0,53	- 0,80	0,60	- 10,58
Поточні зобов'язання тис. грн.	14 615	16 163	20 811	19 604	1 548	4 648	-1 207	10,5 9	28,76	-5,80
У % до ПК	100	100	100	100	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Кредиторська заборгованість,	9 716	10 336	13 729	10 962	620	3 393	-2 767	6,38	32,83	- 20,15

тис. грн.										
У % до ПЗ	66,48	63,95	65,97	55,92	-2,53	2,02	-10,05	-3,81	3,16	-15,23

Довгострокових позик ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом року не залучало, частка поточних зобов'язань складала близько 5%. Такий стан заборгованості, на перший погляд, є позитивним, однак у перспективі це гальмуватиме розвиток підприємства, й тому є сенс казати про доцільність перегляду політики фінансування для досліджуваного підприємства.

Динаміка показників ліквідності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» свідчить про абсолютну ліквідність за чотири квартали 2017 року (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка показників ліквідності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	квартал II від I	квартал III від II	квартал IV від III	кварталу II до I	кварталу III до II	кварталу IV до III
Оборотні активи, тис. грн.	59 775	104 876	206 684	229 931	45 101	101 808	23 247	198,39 2	- 27,650	13,657
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	8272	35444	91515	85915	27172	56071	-5600	328,48	158,2	-6,12
Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Запаси, тис. грн.	31778	26490	31767	37921	-5 288	5 277	6 154	-52,483	-39,153	7,287
Поточні зобов'язання, тис. грн.	14615	16163	20811	19604	1548	4648	-1207	10,59	28,76	-5,80
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,57	2,19	4,40	4,38	1,63	2,20	-0,01	287,44	100,53	-0,34
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,92	4,85	8,41	9,79	2,93	3,56	1,39	152,59	73,31	16,53
Коефіцієнт загальної	4,09	6,49	9,93	11,73	2,40	3,44	1,80	58,65	53,06	18,10

ліквідності										
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Вказане свідчить про надлишок ліквідності для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом всього періоду. Так, на кінець IV кварталу 2017 року оборотні активи перевищували поточні зобов'язання в 11,73 рази, а за рахунок грошових коштів підприємство могло погасити 438% своїх поточних зобов'язань.

Динаміка показників фінансової стійкості ДВАТ «ГМУ «Монтажник», як показник ліквідності, подана у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Динаміка показників фінансової стійкості ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+, -)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	I квартал II квартал	II квартал III квартал	III квартал IV квартал	I квартал до II кварталу	II квартал до III кварталу	III квартал до IV кварталу
Пасив, тис. грн.	291 368	324 576	415 795	437 952	33208	91219	22157	11,40	28,10	5,33
Власний капітал, тис. грн.	276 753	308 413	394 984	418 348	31660	86571	23 364	11,44	28,07	5,92
Поточні зобов'язання, тис. грн.	14 615	16 163	20 811	19 604	1 548	4 648	-1 207	10,59	28,76	- 5,80
Позиковий капітал, тис. грн.	14 615	16 163	20 811	19 604	1548,0 0	4648,0 0	- 1207,00	10,59	28,76	- 5,80
Власний оборотний капітал, тис. грн.	45 160	88 713	185 873	210 327	43553	97160	24454	96,44	109,5 2	13,1 6
Необоротні активи тис. грн.	231 593	219 700	209 111	208 021	-11893	-10589	-1090	- 14,83	- 25,71	- 5,55
Оборотні активи, тис. грн.	59 775	104 876	206 684	229 931	45101	10180 8	23247	75,45	97,07	11,2 5
Коефіцієнт автономії	0,95	0,95	0,95	0,96	0,00	0,00	0,01	0,04	-0,03	0,56
Коефіцієнт фінансової стійкості	18,94	19,08	18,98	21,34	0,15	-0,10	2,36	0,77	-0,53	12,4 4
Коефіцієнт фінансової заборгованості	0,05	0,05	0,05	0,04	0,00	0,00	-0,01	-0,72	0,51	- 10,5 7

Коефіцієнт маневрування	0,16	0,29	0,47	0,50	0,12	0,18	0,03	76,28	63,60	6,84
Коефіцієнт покриття оборотних активів	0,76	0,85	0,90	0,91	0,09	0,05	0,02	11,96	6,32	1,72

Аналіз показників фінансової стійкості ДВАТ «ГМУ «Монтажник» свідчить про те, що протягом чотирьох кварталів підприємство фінансується на 95-96% за рахунок власних коштів (рис. 2.4).

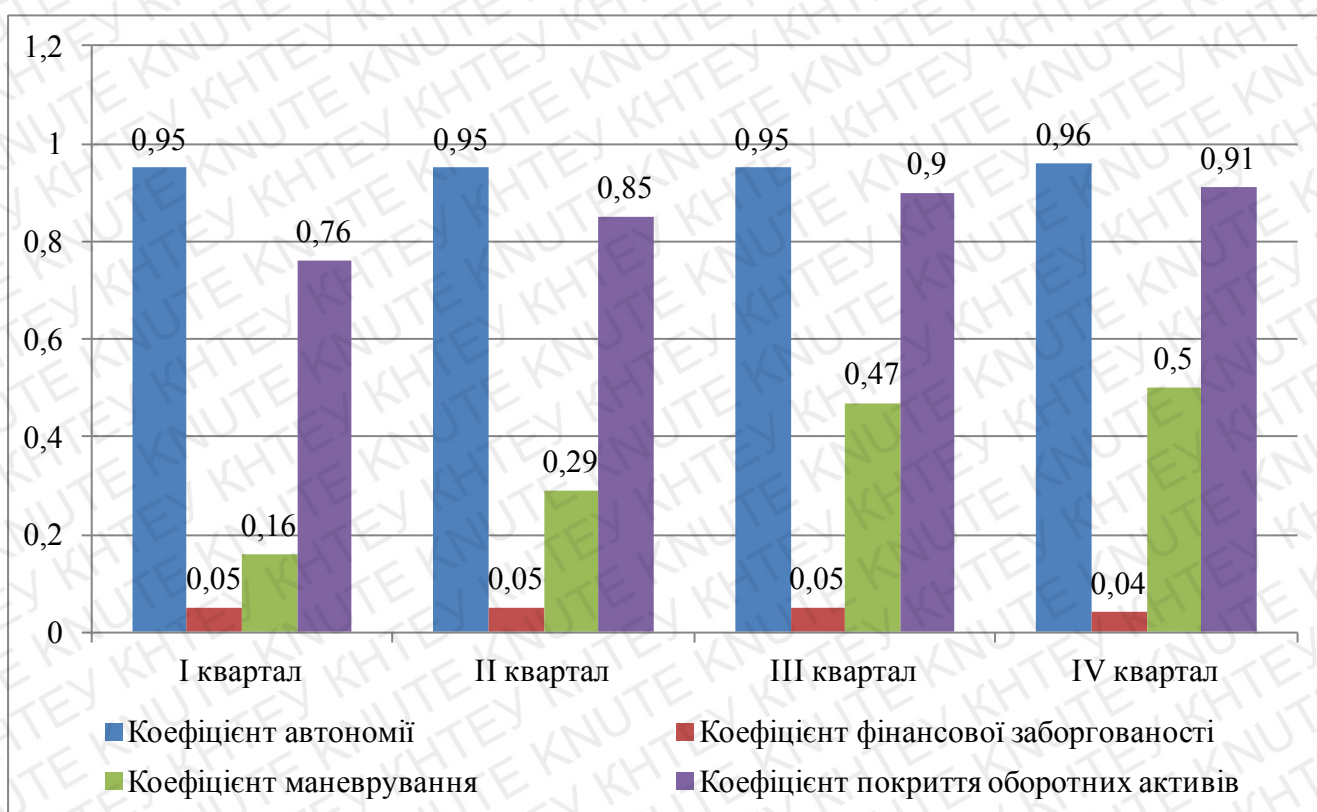

Рис. 2.4 Показники фінансової стійкості ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Довгострокових зобов'язань немає. На кінець IV кварталу 2017 року питома вага поточних зобов'язань складала близько 5%, а власні кошти перевищували зобов'язання в 21,34 рази. При цьому оборотні активи фінансуються на 76%-91% за рахунок власного оборотного капіталу підприємства. Все це позитивно характеризує фінансову стійкість ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Таким чином, господарська діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом 2017 року, що оцінена поквартально за оперативним фінансовим аналізом

свідчить про безперечно стійке та ліквідне становище підприємства. Однак разом із позитивними характеристиками діяльності варто узагальнити наступні «вузькі» місця, що виявлені внаслідок аналізу:

- 1) зношеність основних засобів – на кінець IV кварталу 2017 року основні засоби ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Оперативний аналіз підтвердив, що темпи зростання зносу є дуже великими та це є негативним фактом, і у перспективі призведе до суттєвих втрат для підприємства, якщо воно не почне інвестувати у оновлення основних засобів не відбувається належним чином;
- 2) протягом року відбувається значне зростання дебіторської заборгованості, що свідчить про значну заборгованість з боку контрагентів, внаслідок чого відбувається відволікання коштів з обороту підприємства;
- 3) аналіз оборотних засобів підприємства показує, що вкладання коштів відбувається переважно в фонди обігу перевага фондів обігу свідчить про те, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» фінансує не стільки виробничу діяльність, скільки обслуговування процесу руху товарів; таке становище є небажаним для виробничого підприємства;
- 4) довгострокових позик ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом року не залучало, частка поточних зобов'язань складала близько 5%. Такий стан заборгованості, на перший погляд, є позитивним, однак у перспективі це гальмуватиме розвиток підприємство, й тому є сенс казати про доцільність перегляду політики фінансування для досліджуваного підприємства з метою підвищення рентабельності власного капіталу;
- 5) аналіз показників ліквідності виявив, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» має надлишок ліквідності протягом всього періоду, що є недоотриманою вигодою для підприємства.

2.3. Аналіз фінансових результатів та ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Оперативний аналіз фінансових результатів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» також проведемо поквартально у наступній послідовності:

- 1) дослідження динаміки квартальних обсягів чистої виручки;
- 2) розрахунок показників рентабельності;
- 3) аналіз ділової активності підприємства;
- 4) побудова кореляційно-регресійної моделі для ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Аналіз фінансових результатів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» проведемо по кварталах 2017 року, для цього наведемо дані щодо отримання виручки підприємством по кожному кварталу окремо – рис. 2.5.

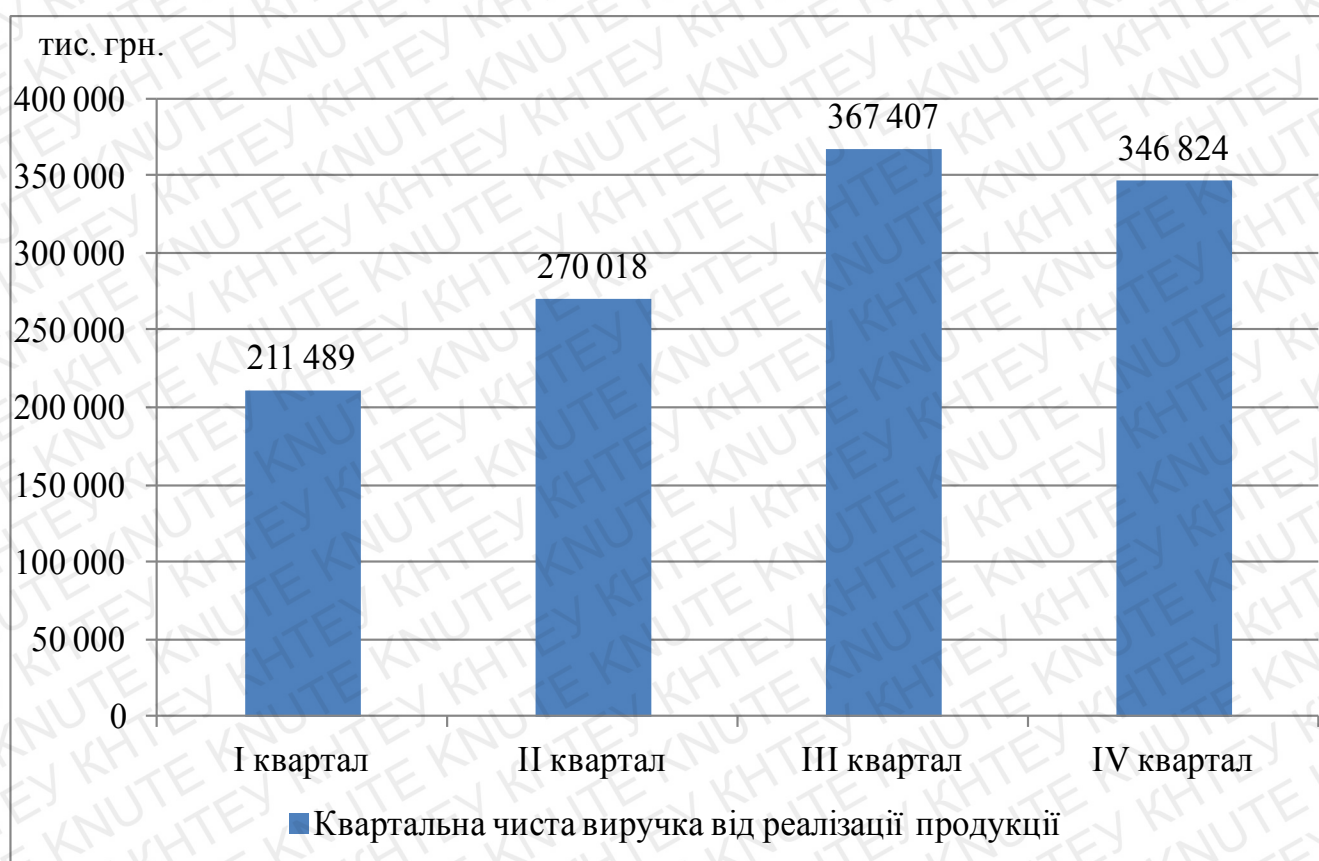

Рис. 2.5. Чиста виручка від реалізації продукції ДВАТ «ГМУ «Монтажник», що надходить у відповідному кварталі 2017 року

Як можна побачити, найбільшу суму чистої виручки ДВАТ «ГМУ «Монтажник» отримало протягом третього кварталу 2017 року, найменшу – у першому кварталі. Тобто, слід визначити, що надходження виручки є досить

нерівномірним для досліджуваного підприємства. Коефіцієнти прибутковості ДВАТ «ГМУ «Монтажник» визначимо у табл. 2.11. Отже, ДВАТ «ГМУ «Монтажник» характеризується позитивною прибутковістю протягом всіх чотирьох кварталів року, але в IV кварталі вона дещо знизилась порівняно з III кварталом.

Таблиця 2.11

**Динаміка показників рентабельності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» по
кварталах 2017 року, %**

Показники	Звітний період				Абсолютне відхилення (+,-)			Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	кварталII квартал від I	кварталIII квартал від II	кварталIV квартал від III	кварталуII квартал до I	кварталуIII квартал до II	кварталуIV квартал до III
Рентабельність підприємства	0,24	11,24	27,38	6,80	11,00	16,14	-20,59	4609,84	143,62	-75,18
Рентабельність власного капіталу	0,19	10,27	21,92	5,58	10,07	11,65	-16,33	5200,37	113,51	-74,52
Рентабельність реалізованої продукції	0,25	11,73	23,56	6,74	11,47	11,84	-16,83	4526,38	100,96	-71,41

У IV кварталі одна гривня, вкладена власниками приносила 5,58 коп. чистого прибутку. Одна гривня виручки містить 6,74 коп. чистого прибутку.

Також слід визначити, що у IV кварталі показники рентабельності погіршилися, як у порівнянні із кварталом III, так і у порівнянні із кварталом II.

Оцінимо ділову активність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» (табл. 2.12). Коефіцієнт оборотності активів за досліджуваний період виявив чітку динаміку до скорочення: так, у II кварталі він скоротився порівняно із I кварталом на 27,23%, у III кварталі порівняно із II зменшився на 30,96%, а у IV кварталі на 15,15%

У відповідності до цього змінювався і показник тривалості обороту оборотних активів: він зростав у кожному кварталі; спочатку на 37,42% у II кварталі порівняно із попереднім, потім на 44,84% у III порівняно із II-м та на 17,85% у IV кварталі порівняно із III-м.

Таблиця 2.12

**Показники квартальної ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник»
у 2017 році**

Показники	Звітний період				Темп росту, %		
	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	галу II квартал до I	галу III квартал до II	IV квартал до III кварталу
1	2	3	4	5	6	7	8
Оборотні активи тис. грн.	59 775	104 876	206 684	229 931	198,39	-27,65	13,6 6
Запаси тис. грн.	317 78	26 490	31 767	37 921	-52,48	-39,15	7,29
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	7 633	38 039	60 128	79 491	184,03	-19,8	18,8 4
Грошові кошти, тис. грн.	8 272	35 444	91 515	85 915	328,5	158,2	-6,1
Матеріальні витрати, тис. грн.	127 382	176 320	194 328	225 603	38,42	10,21	16,0 9
Собівартість продукції, тис. грн.	196 750	242 216	335 297	320 255	23,11	38,43	-4,49
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	211 489	270 018	367 407	346 824	27,67	36,07	-5,60
Прибуток від реалізації продукції (Чистий дохід – Собівартість) ПР	14 739	27 802	32 110	26 569	88,63	15,50	- 17,2 6
Коефіцієнт оборотності оборотних активів ($K_{об}$) ($\frac{\text{Чист. дох. від реал. прод.}}{\text{Оборотні активи}}$)	3,54	2,57	1,78	1,51	-27,23	-30,96	- 15,1 5
Швидкість обороту оборотних активів ($\frac{\text{Дні періоду 360}}{K_{об}}$)	101,75	139,83	202,52	238,67	37,42	44,84	17,8 5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{об.д.з.}$) ($\frac{\text{Чист. дох. від реал. прод.}}{\text{Дебіт. заборгов.}}$)	27,71	7,10	6,11	4,36	-74,38	-13,92	- 28,6 0
Термін обороту дебіторської заборгованості	12,99	50,72	58,92	82,51	290,33	16,17	40,0 5

$\left(\frac{\text{Дні періоду 360}}{\text{Коб. д. з.}}\right)$								
Коефіцієнт оборотності грошових коштів (Коб. гр. к.) $\left(\frac{\text{Чист. дох. від реал. прод.}}{\text{Грошові кошти}}\right)$	25,57	7,62	4,01	4,04	-70,20	-47,30	0,55	

Продовження табл. 2.12

Тривалість обороту грошових коштів $\left(\frac{\text{Дні періоду 360}}{\text{Коб. гр. к.}}\right)$	14,08	47,26	89,67	89,18	235,60	89,76	-0,55	
Коефіцієнт завантаженості оборотних активів $\left(\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Чист. дох. від реал. прод.}}\right)$	0,28	0,39	0,56	0,66	37,42	44,84	17,85	
Рентабельність оборотних активів $\left(\frac{\text{ПР}}{\text{Оборотні активи}}\right)$	0,25	0,27	0,16	0,12	7,51	-41,40	-25,62	

Це відбулося внаслідок того, що протягом чотирьох кварталів 2017 року, як показав попередній аналіз, оборотні активи ДВАТ «ГМУ «Монтажник» збільшилися, а темпи зростання чистого доходу «відстали». Це й зумовило падіння коефіцієнту оборотності оборотних активів (рис. 2.6).

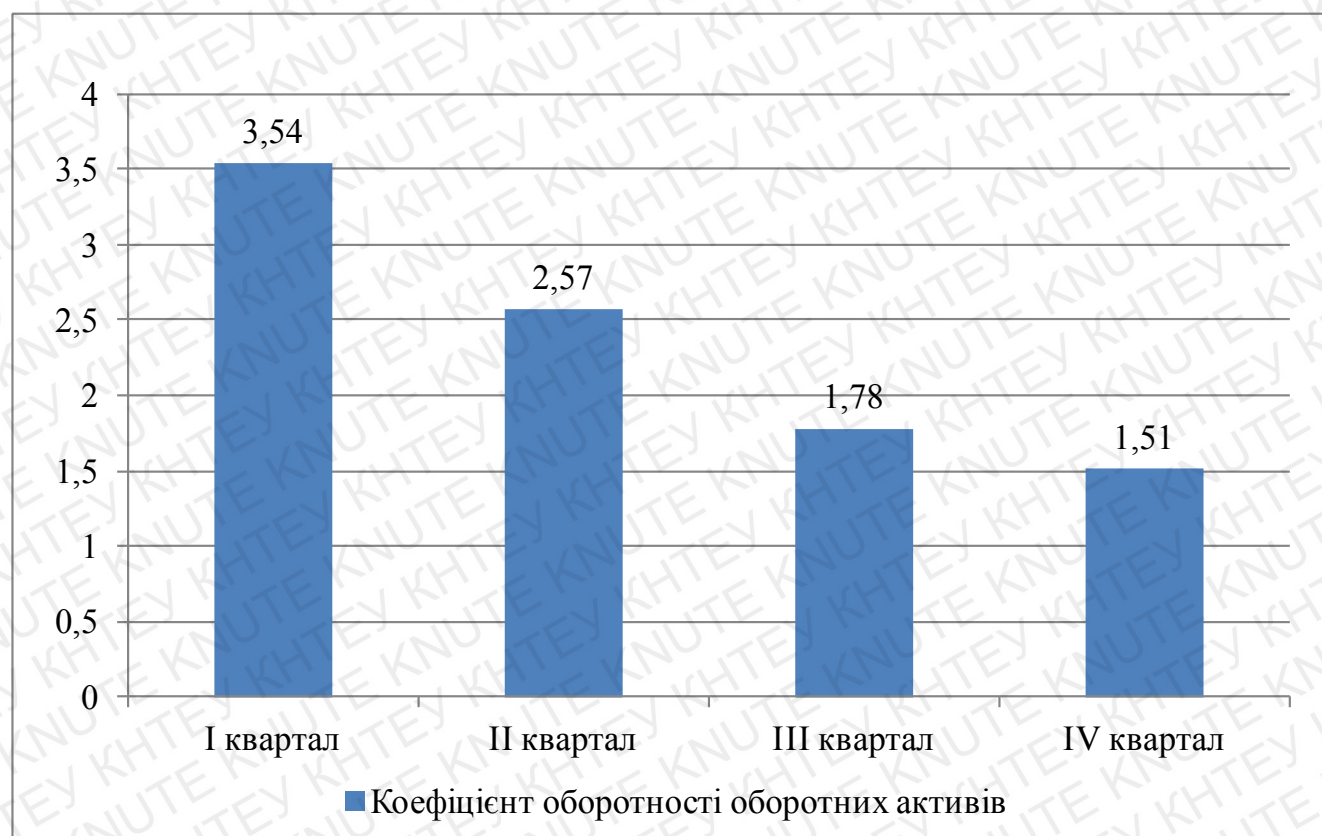

Рис. 2.6 Квартальний показник оборотності оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

З наведених вище даних можна зробити висновки, що таке скорочення оборотності оборотних активів протягом 2017 року зумовлено тим, що їх вартість збільшилася у більшій мірі, ніж зріс чистий доход.

Коефіцієнт завантаженості активів в обороті обернено пропорційний коефіцієнту оборотності оборотних активів, тому його динаміка пояснюється впливом тих же факторів.

Коефіцієнт оборотності коштів в розрахунках за досліджуваний період також мав негативну тенденцію; така ж тенденція спостерігалася для коефіцієнтів оборотності дебіторської заборгованості (рис. 2.7).

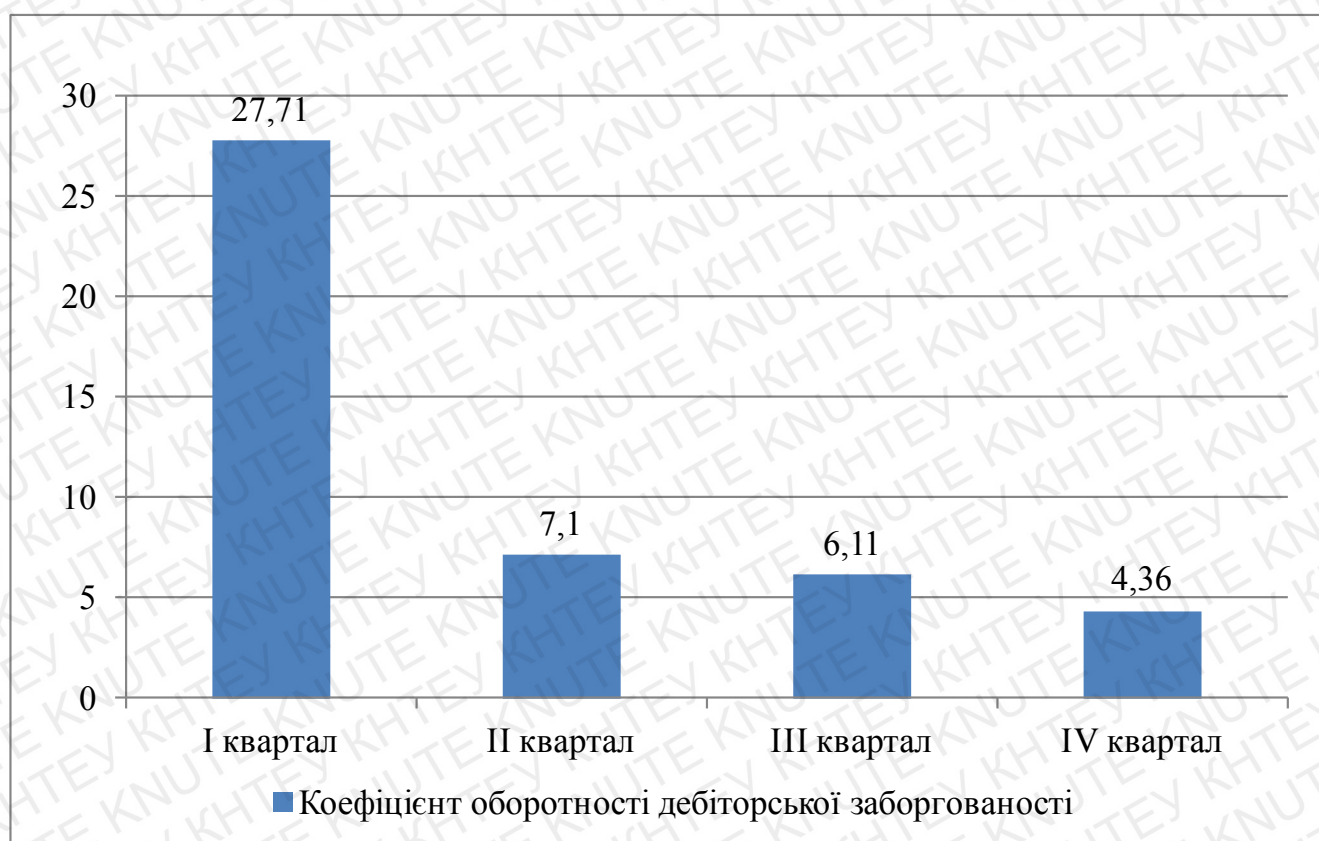

Рис. 2.7 Квартальні показники оборотності дебіторської заборгованості ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Також від'ємна динаміка спостерігалася для показнику рентабельності оборотних активів, яка вказує на погіршення віддачі від оборотних активів. Зазначене призводить до висновку, що стан ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» погіршився протягом 2017 року, причому, це відбувалося послідовно, у кожному кварталі.

На рис. 2.8 наведемо порівняння темпів зростання квартальної величини чистого доходу та оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

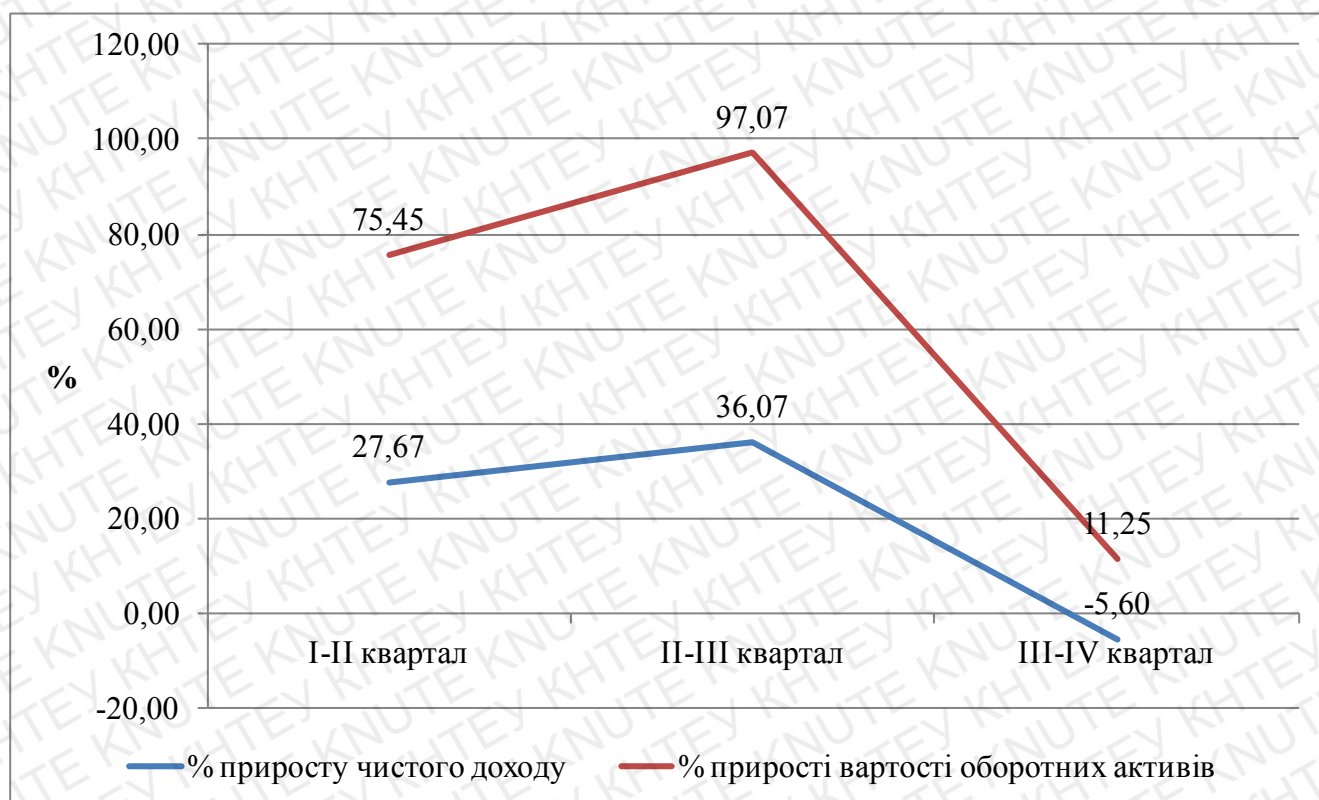

Рис. 2.8 Квартальні темпи приросту чистого доходу та оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Можна побачити, наскільки темпи зміни оборотних активів по кварталах 2017 року випереджує темпи зміни квартального чистого доходу від реалізації ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Все це обумовлене неефективною системою планування, надто високими витратами фондів обігу та недосконалою системою управління оборотними активами.

Важливим аспектом системи оперативного фінансового аналізу на ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є оцінка впливу чинників на оборотні засоби. Враховуючи,

що економічні процеси у виробничій діяльності зазвичай є складними, для їх прогнозування доцільно застосовувати багатofакторні регресійні моделі.

У проведеному дослідженні виділено такі фактори впливу на оборотні засоби (Y):

- дохід (виручка) від реалізації продукції;
- чистий грошовий потік;
- поточні зобов'язання;
- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) підприємства;
- власний капітал;
- короткострокові кредити банків;
- чистий прибуток підприємства;
- індекс інфляції;
- собівартість реалізованої продукції;
- витрати на оплату праці;
- матеріальні витрати.

За даними фінансової звітності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» виділимо такі досліджувані фактори впливу на оборотні засоби (Y):

X1 – нерозподілений прибуток на кінець року, тис. грн;

X2 – поточні зобов'язання на кінець року, тис. грн;

X3 – собівартість реалізованої продукції, тис. грн

Джерелами інформації для побудови трендової моделі є квартальна фінансова звітність ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Початкові дані для побудови економетричної моделі представимо в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

Початкові дані для побудови економетричної моделі

Звітний період	Нерозподілений прибуток на кінець року	Поточні зобов'язання на кінець року	Собівартість реалізованої продукції	Оборотні засоби
	X1	X2	X3	Y
1	2	3	4	5
II квартал 2016	263 445	29 046	166 025	121 604

III квартал 2016	264 031	15 730	197 295	100 208
IV квартал 2016	264 567	14 615	196 750	59 775
I квартал 2017	296 227	14 615	196 750	59 775
II квартал 2017	308413	16 163	242 216	104 876

Продовження табл. 2.13

1	2	3	4	5
III квартал 2017	382798	20 811	335 297	206 684
IV квартал 2017	406162	19 604	320 255	229 931

Для виявленні кореляційних зв'язків між факторами побудуємо кореляційно-регресійну лінійну модель, визначимо коефіцієнт множинної кореляції, коефіцієнт детермінації, середню помилку апроксимації, здійснимо оцінку статистичної значимості коефіцієнтів регресії за допомогою t-критерію та оцінку розробленої моделі в цілому за допомогою F-критерію.

Розрахунки проведено за допомогою надбудови «Пакет аналізу» в пакеті Microsoft Excel – рис. 2.9.

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with the 'Пакет аналізу' (Analysis ToolPak) dialog box open. The dialog box is titled 'Регресія' (Regression) and is used for performing a regression analysis. The input ranges are set to \$F\$4:\$F\$10 for the dependent variable (Y) and \$C\$4:\$E\$10 for the independent variable (X). The confidence level is set to 95%. The output options include 'Метрики' (Metrics) and 'Уровень надежности' (Confidence level) checked. The output range is set to 'Новый рабочий лист: Регрессия' (New worksheet: Regression). The dialog box also includes options for 'Остатки' (Residuals) and 'График остатков' (Residuals chart), and 'График подбора' (Best-fit line chart).

Звітний період	Нерозподілений прибуток на кінець року	Поточні зобов'язання на кінець року	Собівартість реалізованої продукції	Оборотні засоби
	X1	X2	X3	Y
II квартал 2016	263 445	29 046	166 025	121 604
III квартал 2016	264 031	15 730	197 295	100 208
IV квартал 2016	264 567	14 615	196 750	59 775
I квартал 2017	296 227	14 615	196 750	59 775
II квартал 2017	308 413	16 163	242 216	104 876
III квартал 2017	382 798	20 811	335 297	206 684
IV квартал 2017	406 162	19 604	320 255	229 931

Рис. 2.9 Використання надбудови Excel «регресія» для побудови трендової моделі

Отримане рівняння трендової моделі має вигляд:

$$Y = -212031 + 0,06992 \cdot X_1 + 5,2584 \cdot X_2 + 0,982 \cdot X_3 \quad (2.1)$$

За результатами

де Y – оборотні кошти, тис. грн.;

X_1 – нерозподілений прибуток на кінець року, тис. грн.;

X_2 – поточні зобов'язання на кінець року, тис. грн.;

X_3 – собівартість реалізованої продукції, тис. грн.

Додатні значення коефіцієнтів регресії в моделі (формула (2.1) при факторах свідчить про пряму залежність між даними факторними та результативною ознаками.

Тобто, позитивно впливають на величину оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» розмір нерозподіленого прибутку та поточні зобов'язання, а також собівартості реалізованої продукції.

Регресійну статистику за отриманою моделлю наведемо на рис. 2.10.

	А	В
1	ВЫВОД ИТОГОВ	
2		
3	<i>Регрессионная статистика</i>	
4	Множественный R	0,96992
5	R-квадрат	0,94074
6	Нормированный R-квадрат	0,88148
7	Стандартная ошибка	23185,1
8	Наблюдения	7

Рис. 2.10 Регресійна статистика за трендовою моделлю

Аналіз моделі показав, що зростання оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на 0,06992 тис. грн. відбувається за рахунок зростання нерозподіленого прибутку на кінець року на 1 тис. грн.

В свою чергу, збільшення оборотних засобів на 5,2584 тис. грн. відбувається при зростанні поточного позикового капіталу на 1 тис. грн.; а збільшення на 0,982 тис. грн. відбувається при зростанні собівартості реалізованої продукції на 1 тис. грн.

Залежність оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» від нерозподіленого прибутку, поточних зобов'язань та собівартості реалізованої продукції є стійкою, характеризується досить високою щільністю (множинний коефіцієнт кореляції 0,97). Варіація оборотних засобів на 94,07% обумовлена варіацією позначених чинників. Розрахунок коефіцієнтів трендової моделі залежності оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» від нерозподіленого прибутку, поточних зобов'язань і собівартості реалізованої продукції приведена в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Розрахунок коефіцієнтів моделі залежності оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» від нерозподіленого прибутку, поточних зобов'язань і собівартості реалізованої продукції

	<i>Коефіцієнти</i>	<i>Стандартна помилка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значення</i>	<i>Нижні 95%</i>	<i>Верхні 95%</i>	<i>Нижні 95,0%</i>	<i>Верхні 95,0%</i>
Y-перетин	-212031	60779,0419	-3,4886	0,03981	-405457	-18605	-405457	-18605
Змінна X 1	0,06992	0,09855117	0,70945	0,52922	-0,2437	0,38355	-0,2437	0,38355
Змінна X 2	5,2584	1,9013604	2,7656	0,06982	-0,7926	11,3094	-0,7926	11,3094
Змінна X 3	0,98198	0,20438095	4,80468	0,01716	0,33155	1,63242	0,33155	1,63242

Оцінка адекватності моделі проводилася на основі критерію Фішера (таблиця 2.15).

Таблиця 2.15

Оцінка адекватності трендової моделі для оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значущість F</i>
Регресія	3	2,5601E+10	8,5E+09	15,8752	0,02405
Залишок	3	1612648247	5,4E+08		
Разом	6	2,7214E+10			

За результатами проведеного кореляційно-регресійного аналізу, отримана модель залежності вартості оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» (формула 2.1) показав прямий зв'язок усіх трьох факторів впливу на оборотні засоби, нарощування останніх підприємством можна досягти за рахунок активного використання кредитних ресурсів і збільшення обсягів реалізації продукції. Таким чином, проведений оперативний аналіз фінансових результатів та ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» призвів до наступних висновків:

- найбільшу суму чистої виручки ДВАТ «ГМУ «Монтажник» отримало протягом третього кварталу 2017 року, найменшу – у першому кварталі. Тобто, слід визначити, що надходження виручки є досить нерівномірним для досліджуваного підприємства. За такої нерівномірності динаміки показнику виручки слід зробити висновок про недостатню ефективність планування;
- коефіцієнт оборотності активів за досліджуваний період виявив чітку динаміку до скорочення. таке скорочення оборотності оборотних активів протягом 2017 року зумовлено тим, що їх вартість збільшилася у більшій мірі, ніж зріс чистий дохід;
- стан ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» погіршився протягом 2017 року, причому, це відбувалося послідовно, у кожному кварталі;
- побудована кореляційно-регресійна модель призвела до висновку, які чинники впливають на обсяги оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Зазначене представляє у дещо іншому світлі картину, що була отримана у попередньому параграфі, оскільки незважаючи на високі показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, підприємство має проблеми із управлінням фінансовою результативністю та діловою активністю, що неминуче призведуть до проблем у наступних періодах. Протягом 2017 року ДВАТ «ГМУ

«Монтажник» дуже залежить від фінансування фондів обігу, з цією метою підприємство вимушено тримає великий резерв ліквідних коштів, оскільки має у них потребу, у тому числі, у зв'язку із високою невизначеністю зовнішнього середовища.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИКА ОПЕРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ДВАТ «ГМУ «МОНТАЖНИК»

3.1. Обґрунтування впровадження системи ключових показників ефективності у оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

Удосконалюючи існуючу методику оперативного фінансового аналізу ДВАТ «ГМУ «Монтажник» визначимо, що існує потреба у впровадженні системи управління фінансами на основі КРІ. Така система має ґрунтуватися на методології системи збалансованих показників».

Визначимо яким чином має бути запроваджена система ключових показників ефективності у оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Пропонується обрати наступні напрямки-характеристики в рамках фінансових цілей оперативного управління:

1. Фінансова незалежність.
2. Кредитоспроможність.
3. Платоспроможність.
4. Доходність.
5. Оборотність.
6. Взаєморозрахунки.

Після вибору конкретних напрямків-характеристик в рамках фінансових цілей оперативного управління (табл. 3.1) для кожного з них оберемо кілька фінансових коефіцієнтів, які зможуть найбільш повно відобразити діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» по кожному з обраних напрямків діагностики та

всебічно охарактеризувати його. З метою полегшення сприйняття моделі діагностики пропонується виділити в кожному з позначених вище напрямків-характеристик по три коефіцієнта.

Таблиця 3.1

Фінансові коефіцієнти в рамках напрямків-характеристик

Напрямок	Коефіцієнт	Загальноприйнятий нормативний діапазон значень	Нормативний діапазон значень, прийнятий у машинобудуванні
Фінансова мета №1. Підвищення фінансової стійкості («ризиковість» бізнесу)			
Фінансова незалежність	- автономії	0,5-1	0,5-1
	- фінансового важеля	1-0,1	0,1-0,01
	- довгострокової фінансової незалежності	0,7-0,9	0,7-1
Кредитоспроможність	- абсолютної ліквідності	0,2-0,5	0,1-0,3
	- поточної ліквідності	1-2	3-4
	- проміжної ліквідності	0,8-1	2-3
Платоспроможність	- фінансової стійкості	0,7-1,2	2-3
	- маневреності	0,2-0,5	0,2-0,5
	- прогноз банкрутства	0-0,2	0-0,2
Фінансова мета № 2. Покращення фінансових результатів («ефективність» бізнесу)			
Доходність	- комерційної рентабельності	0,1-0,2	0,1-0,2
	- економічної рентабельності	0,15-0,3	0,02-0,08
	- фінансової рентабельності	0,2-0,4	0,03-0,1

Оборотність	- загальної оборотності	1,1-1,5	1,1-1,5
	- оборотність мобільних коштів	2-2,5	2-2,5
	- оборотність матеріальних оборотних коштів	2-5	10-25
Взаєморозра хунки	- середнього терміну обороту дебіторської заборгованості	30-90	45-15
	- середнього терміну обороту кредиторської заборгованості	30-90	45-15

Розроблена система КРІ дозволить провести цілеспрямований оперативний фінансовий аналіз за кожним з обраних напрямків діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Вона дозволить структурувати проведення фінансової діагностики для потреб оперативного фінансового аналізу і чітко виділяти області аналізу з метою більш глибокого розуміння причини відхилень фактичних значень показників від нормативних обмежень.

Виділимо найбільш явні показники-фактори на рівні «Фінанси». Вони визначаються за кожним напрямком-характеристикою з розрахункових формул коефіцієнтів, що відповідають цьому напрямку, тобто безпосередньо, прямим впливом на значення показника, що розглядається в даному напрямку-характеристиці. Таким чином, для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за кожним з напрямків-характеристик формуються групи показників-факторів, які за своєю суттю є розділами і статтями фінансової звітності організації:

- з метою надання-характеристики «Фінансова незалежність» це показники-фактори валюта балансу і окремі розділи балансу – власний капітал, довгострокові зобов'язання» і короткострокові зобов'язання;

- в розрізі напрямку-характеристики «Кредитоспроможність» виділяємо показник найбільш ліквідні активи, дебіторську заборгованість», в цілому розділ балансу оборотні активи;
- напрямок «Платоспроможність» характеризується показниками нематеріальні активи + основні засоби, розділами балансу необоротні активи і оборотні активи, а також показниками валюти балансу і зокрема власного капіталу і довгострокових зобов'язань;
- для напрямку «Прибутковість» показники виручки, прибутку (статті звіту про фінансові результати), показник валюти балансу і зокрема розділ балансу власний капітал;
- в рамках напрямку-характеристики «Оборотність» виділяємо показники виручки, запаси, а також валюта балансу і оборотні активи;
- для напрямку «Взаєморозрахунки» виділяємо показники виручки, найбільш ліквідних активів, дебіторської і кредиторської заборгованості, запасів, а також валюти балансу і короткострокових зобов'язань.

Показники необхідно об'єднати в так звані віртуальні моделі фінансового стану, на основі яких буде вестися спостереження за показниками. Моніторинг віртуальних моделей слід закріпити за фахівцями, які будуть спостерігати, нести відповідальність за відповідність значень даних показників їх нормативним обмеженням і на основі отриманої інформації розробляти управлінські рішення.

Кожен напрямок включає один або кілька фінансових коефіцієнтів, які більш повно розкривають його сутність і служать основою синтезованих показників. Значення синтезованих показників представляються у відносному вираженні і показують ступінь наближеності до оптимального значення, виражену у відсотках [27, с. 165].

Частка або ступінь важливості кожного з коефіцієнтів в заданому напрямку визначається самостійно і залежить від різних факторів. Для спрощення в даній роботі фінансові коефіцієнти по всіх напрямках-характеристиках будуть однаково важливі для підприємства і, відповідно, їх долі в сукупному синтезованому

показнику, що характеризує напрямок, є рівними. Частку кожного фінансового коефіцієнта, з метою спрощення, також можна висловлювати в процентах.

Виділення частки (ступеню важливості) або процентного співвідношення фінансових коефіцієнтів в синтезованих показниках за різними напрямками-характеристикам необхідно для подальшого розрахунку впливу цих коефіцієнтів на загальне значення показника в заданому напрямку.

Оптимальні значення синтезованих показників по кожному з напрямків позначаємо одиницею або 100%.

Тепер перейдемо безпосередньо до методики побудови віртуальної моделі. Вона передбачає визначення критичних і реальних значень коефіцієнтів, множення отриманих значень на частку коефіцієнта в синтезованому показнику з подальшим обчисленням значень синтезованих показників по кожному з заданих напрямів.

Методика обчислення критичних і реальних, а якщо необхідно, то і стратегічних значень синтезованих показників включає кілька етапів. Значення, отримані на кожному з етапів, слід заносити в розрахункову таблицю для подальшого полегшення побудови віртуальної моделі.

I етап починається з визначення оптимального і критичного нормативу, значень фінансових коефіцієнтів. Оскільки оптимальним значенням серед зазначених вище нормативів фінансових коефіцієнтів може бути як максимум, так і мінімум, то, слід визначити, яке з двох значень є оптимальним. Після цього оптимальне значення приймається за одиницю, до якої має прагнути реальне значення коефіцієнта, а інший визначений норматив (з гіршим значенням) знадобиться нам для розрахунку критичного значення.

Залежно від напрямку прагнення визначаємо формулу, яку слід застосовувати для обчислення значень по кожному коефіцієнту. Якщо напрямок прагнення від min до max, то використовується формула:

$$\Delta = \frac{\text{Критичне (Реальне)}}{\text{Оптимальне}} \times 100\% \quad (3.1)$$

Якщо напрямок прагнення від оптимального мах до міп, то використовується зворотна формула:

$$\Delta = \frac{\text{Оптимальне}}{\text{Критичне (Реальне)}} \times 100\% \quad (3.2)$$

За допомогою даних формул визначаємо критичні і реальні значення дельта для кожного коефіцієнта, виражені у відсотках, і заносимо їх в розрахункову таблицю.

II етап. Для визначення синтезованого показника для критичних і реальних значень в кожному з обраних напрямків-характеристик необхідно перемножити відповідні значення коефіцієнтів, включених до даного напрямку, на частку важливості коефіцієнта в узагальненому синтезованому показнику та після цього скласти між собою отримані значення. Ми отримаємо стільки критичних і реальних значень синтезованих показників, скільки маємо позначених напрямків-характеристик.

Побудова критичного і реального контуру є завершальним і найважливішим етапом побудови віртуальної моделі [50, с. 180].

Після завершення всіх етапів побудови отримуємо закінчену, хоча і спрощену віртуальну модель фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник», побудовану на основі коефіцієнтного методу фінансового аналізу. Модель, виступаючи в ролі «панелі управління» фінансового директора, дозволить на рівні проєкції «Фінанси» забезпечувати моніторинг та аналіз КРІ в рамках системи управління фінансами на основі КРІ.

Після представлення інформації в форматі, зручному для проведення моніторингу, контролю та аналізу у вигляді віртуальної моделі, керівник будь-якого напрямку може ефективно управляти своєю проєкцією. Контроль і аналіз показників здійснюється керівниками на 3-х основних горизонтах:

- щомісячний контроль і аналіз;
- щоквартальний контроль і аналіз;
- щорічний контроль і аналіз;

Щомісяця, на основі складених віртуальних моделей керівників, проводиться оперативний контроль і аналіз фактичного досягнення запланованих показників. За результатами аналізу проводиться щомісячна нарада, в ході якої оцінюється хід виконання планів і бюджетів, а також виробляються оперативні рішення про дії, спрямовані на компенсацію виникаючих відхилень від планових орієнтирів. Щомісячний контроль і аналіз показників, по суті, поєднується з контролем і аналізом діяльності в рамках планово-бюджетної системи.

Щокварталу директора відділів здійснюють аналіз досягнутих за квартал результатів. За результатами аналізу щоквартально проводиться нарада, в рамках якої:

- дається оцінка виконання поставлених показників;
- за необхідності виробляється рішення про коригування цільових значень показників і планів на наступні квартали поточного року;
- аналізуються проблеми, що виникають і виявляються питання, які потребують додаткового вивчення.

При істотних відхиленнях фактичних результатів діяльності від орієнтирів, викликаних об'єктивними причинами (нестача ресурсів, зміна ринкової кон'юнктури та інші), здійснюється перегляд цільових значень показників на наступні квартали поточного року. Перегляд показників здійснюється паралельно з коригуванням виробничих, бюджетних, фінансових і зведених планів підприємства.

Щорічно для аналізу діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за результатами звітнього року проводиться розширене засідання, на яке крім основних учасників запрошуються:

- представники власнику;
- представники адміністрації міста;
- представники галузевих асоціацій;
- незалежні галузеві аналітики та консультанти.

В рамках розширеного засідання здійснюється:

- оцінка результатів діяльності за звітний рік;

- аналіз галузевих тенденцій, нових факторів і можливостей розвитку;
- аналіз ролі підприємства в розвитку місцевої громади;
- визначення нових стратегічних завдань розвитку по наступний рік.

В ході засідання виробляється спільне бачення власників, топ-менеджерів, представників місцевої громади щодо поточного стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» та її перспективних цілей і завдань розвитку на найближчі 2-3 роки. Річний контроль і аналіз спрямовані на коригування використовуваних показників, факторів і адаптацію їх до змін, що відбуваються на галузевому ринку, змін в області нових технологій, методів організації та управління діяльністю. Також результати контролю і аналізу використовуються при плануванні показників діяльності на наступні періоди.

Після опису основних положень і особливостей побудови системи управління фінансами на основі КРІ, у наступному підрозділі перейдемо безпосередньо до розгляду впровадження представленої системи у оперативний фінансовий аналіз для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» , що допоможе виявленню тих можливостей, які система надає в області фінансового управління.

3.2. Моніторинг управління фінансами підприємства на основі ключових показників ефективності

У попередньому розділі запропонована до впровадження та описана розробка системи управління фінансами на основі КРІ з використанням методології ЗСП. Тепер можна перейти безпосередньо до проведення діагностики-моніторингу діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» із застосуванням зазначеної системи.

Перед початком моніторингу необхідно сформувати масив початкових даних, на основі якого проводитимуться діагностика та аналіз. У нашому прикладі потрібні форми бухгалтерської звітності №1 і №2 (баланс і звіт про фінансові результати).

Пропонований моніторинг має на меті для ДВАТ «ГМУ «Монтажник»:

1. Виявити відхилення фактичних значень показників-чинників від нормативних, характеризуючих фінансовий стан підприємства в розрізі визначених напрямів-характеристик діяльності.

2. Визначити істинні причини виявлених відхилень за допомогою проведення аналізу чинників успіху, що впливають на показники-чинники, що характеризують фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Спочатку необхідно виявити відхилення значень показників по окремих напрямках-характеристиках діяльності організації на рівні проекції «Фінанси». Аналіз віртуальної моделі проводиться послідовно в розрізі кожного напрямку характеристики і його показників.

Отже, у попередньому підрозділі обрано та запропоновано основні напрями-характеристики для ДВАТ «ГМУ «Монтажник», кожний з яких включає три коефіцієнти, що служать основою синтезованого показника. Частка кожного коефіцієнта в синтезованому показнику дорівнює для усіх $1/3$ і їх критичні і оптимальні нормативні значення, тобто визначені напрями спрямування для підприємства.

У табл. 3.2-3.3 наведемо розрахунки для побудови віртуальної моделі для оперативного фінансового аналізу діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за виділеними КРІ, які дають можливість оцінити показники діяльності організації на рівні проекції «Фінанси».

Отже, після заповнення розрахункової таблиці (див. табл. 3.2) всі необхідні значення нам відомі, отже, приступаємо до останньої стадії побудови віртуальної моделі, а саме до нанесення значень синтезованих показників по кожному з направлених характеристик і побудови на їх базі віртуальних контурів.

Спочатку окреслюємо коло оптимальних значень, дорівнюють 100% (або 1) та коло стратегічних значень, що дорівнюють 80% (або 0,8). Далі позначаємо по кожному напрямку-характеристиці ДВАТ «ГМУ «Монтажник» критичні та реальні значення дельта, які об'єднуються у контури критичних значень і реальних значень на початку періоду оперативного аналізу – рис. 3.1.

Як видно з табл. 3.2 та рис. 3.1, що відображують оперативний аналіз фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за допомогою побудови віртуальної моделі фінансового стану, що характеризує діяльність організації на рівні проекції «Фінанси» за визначеними показниками КРІ.

Розглянемо віртуальну модель фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на початок 2017 року в розрізі напрямів-характеристик:

1. «Фінансова незалежність» – значення реального синтезованого показника 63,8 вище за критичну норму 43,3;

Таблиця 3.2

Побудова віртуальної моделі ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на початок періоду (2017 року)

Напрямок-характеристика	Коефіцієнт	Критичне значення коефіцієнту	Оптимальне значення коефіцієнту	Реальне значення коефіцієнту	Дельта критичне	Дельта реальне	Частка значущості коефіцієнта у синтезованому показнику	Значення критичного синтезованого показника	Значення реального синтезованого показника
Фінансова незалежність	автономії	0,5	1	0,95	50	95	1/3	43,3	63,8
	фінансового важелю	0,1	0,01	0,65	10	1,54	1/3		
	довгострокової фінансової незалежності	0,7	1	0,95	70	4,98	1/3		
Кредитоспроможність	абсолютної ліквідності	0,1	0,4	0,57	25	142,5	1/3	55,6	102,9
	поточної ліквідності	0,3	4	4,09	75	102,25	1/3		
	швидкої ліквідності	0,2	3	1,92	66,67	64	1/3		
Платоспроможність	фінансової стійкості	0,2	3	1,8,94	66,67	63,3	1/3	35,6	256,6
	маневрування	0,2	0,5	0,16	40	32	1/3		
	прогнозу	0	0,	0,	0	1	1/3		

	банкрутства		2	188		06,6 0			
Доходність	рента бельності реалізованої продукції	0, 1	0, 2	0, 0025	5 0	1 ,25	1/3	33,3	1,9
	рента бельності підприємства	0, 02	0, 1	0, 0024	2 0	2 ,4	1/3		
	рента бельності власного капіталу	0, 03	0, 1	0, 0019	3 0	1 ,9	1/3		

Продовження табл. 3.2

Оборотність	оборотних активів	1, 5	3	3, 54	5 0,00	1 18	1/3	56,7	91,7
	оборотність запасів	4	5	6, 19	8 0	1 23,8	1/3		
	оборотність матеріалів	2	5	1, 66	4 0	3 3,2	1/3		
Взаємороз рахунки	термін обороту дебіторської заборговано сті	4 5	1 5	1 2,99	3 3,3	1 15,5	1/3	30,6	50,6
	термін обороту кредиторськ ої заборговано сті	4 5	1 5	5 8,16	3 3,3	2 5,8	1/3		

	співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	1	4	0,425	2	1	0,63	1/3	
--	---	---	---	-------	---	---	------	-----	--

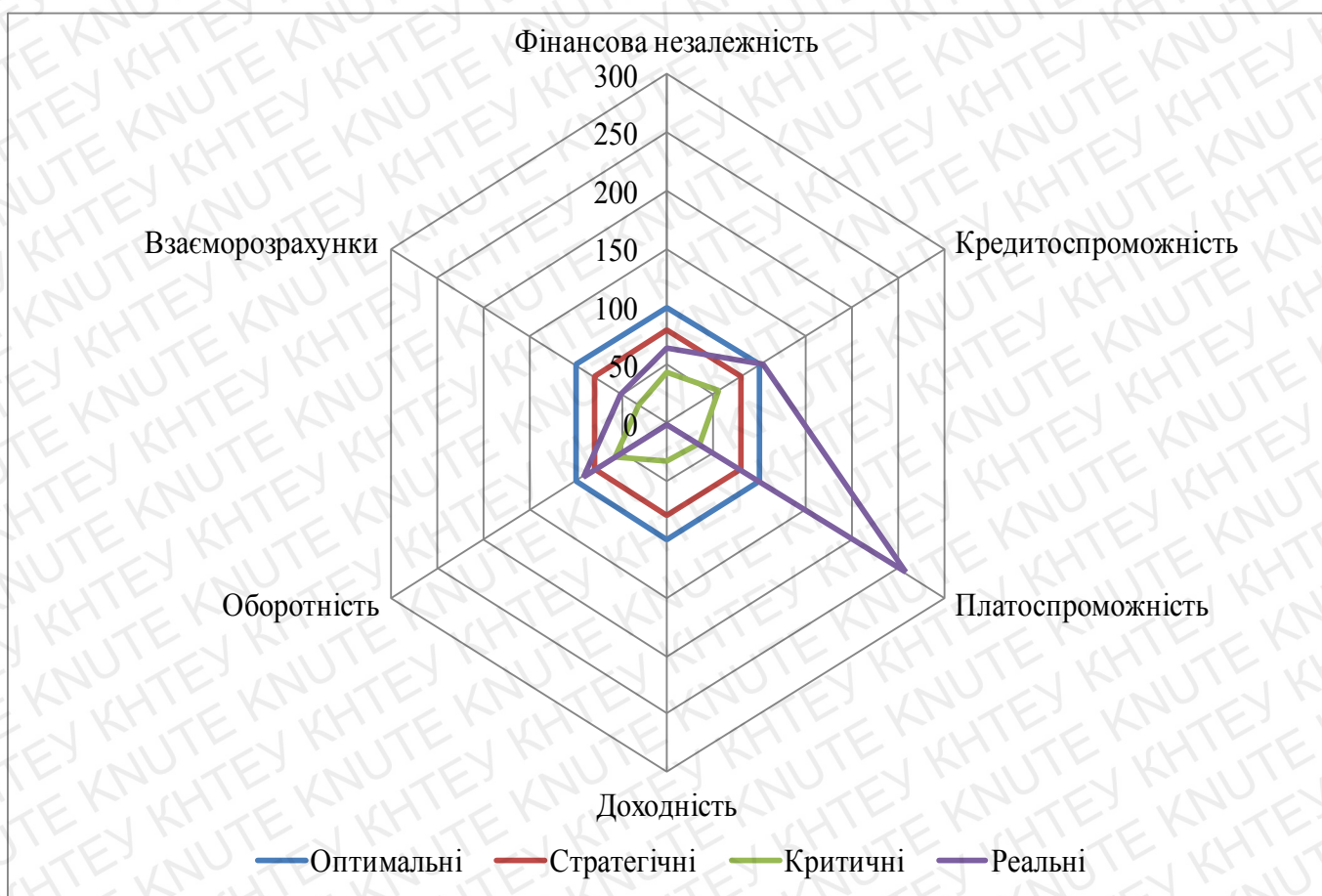

Рис. 3.1 Напрями-характеристики віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на початку 2017 року

2. «Кредитоспроможність» – реальне значення 102,9 вище критичного 55,6 та вище навіть оптимального, що відбувається за рахунок високого значення власного капіталу при мінімальних – позикового;

3. «Платоспроможність» – реальне значення 256,6 набагато перевищує критичне 35,6;

4. «Доходність» – значення реального синтезованого показника 1,9 набагато нижче за критичну норму 33,3;

5. «Оборотність» – реальний синтезований показник ДВАТ «ГМУ «Монтажник» дорівнює 91,7, проти критичного значення 56,7;

6. «Взаєморозрахунки» – реальне значення 50,6, тоді як критичне 30,6.

Як видно по віртуальній моделі фінансового стану по більшості напрямів значення знаходиться у рамках нормальних обмежень.

По напрямку-характеристиці № 2 – «Кредитоспроможність» і №3 – «Платоспроможність» синтезований показник ДВАТ «ГМУ «Монтажник» знаходиться в оптимальному контурі. Це говорить про високу міру ефективності управління ліквідністю і фінансовою стійкістю підприємства.

Напрямок-характеристика № 5 – «Оборотність» на початок періоду має також хороші показники, тут реальний контур фінансового стану знаходиться у сфері нормальних значень. Це говорить про те, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» має добрі результати в області ділової активності. Необхідно закріпити високі результати в цьому напрямі, визначивши основні чинники, що вплинули на них.

Деяке відхилення від нормального значення спостерігається по напрямку № 1 – «Фінансова незалежність». Значення нижче стратегічного контуру, що пов'язано з недостатнім рівнем показника фінансового важелю у зв'язку з незбалансованою політикою формування капіталу.

З віртуальної моделі також видно, що контур фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» по напрямку-характеристиці №6 – «Взаєморозрахунки» також знаходиться у сфері критичних значень. Це говорить про те, що підприємство нездатне забезпечувати ефективну платіжну дисципліну. Про це свідчить показник співвідношення дебіторської заборгованості порівняно із кредиторською. Для зміни стану в цьому напрямі необхідно виявити причини неуспіху і сконцентрувати увагу керівництва організації на досягнення позитивних результатів.

Найгірше становище спостерігається за напрямом-характеристикою №4 – «Доходність», яка знаходиться нижче рівня критичних значень. Це говорить про те, що підприємство не виконує планові показники з отримання прибутку та це є вразливим місцем підприємства.

В цілому можна сказати, що на початок 2017 року фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є здебільшого позитивним. Причому центр успіху зміщений у бік блоку напрямів пов'язаних з ліквідністю та платоспроможністю, а блок напрямів, пов'язаних з прибутковістю ослаблений. В якості основної із стратегічних цілей на майбутній період необхідно виділити вирівнювання

діяльності в розрізі напрямку-характеристики «Доходність» і «Взаєморозрахунки», також переважним є утримання високих показників оборотності.

Далі розглянемо стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на кінець періоду – табл. 3.3. На підставі отриманих даних побудуємо віртуальну модель фінансового стану на кінець періоду – рис. 3.2.

Рис. 3.2 Напрями-характеристики віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» наприкінці 2017 року

Та, на основі віртуальної моделі і за допомогою розрахункових таблиць (див. табл. 3.2 та табл. 3.3), проаналізуємо зміни, які сталися у фінансовому стані підприємства за даний період, і визначимо за рахунок чого це сталося. Видно, що за напрямом №1 – «Фінансова незалежність» особливих змін немає: наприкінці 2017 року, також як і на початку 2017 року реальний контур знаходиться у сфері нормальних значень (реальне значення 64,3, критичне 43,3), хоча положення підприємства трохи покращилося за рахунок погіршення значень коефіцієнта фінансового важеля (на початок періоду 0,65, на кінець – 0,7).

Таблиця 3.3

Побудова віртуальної моделі ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на кінець періоду (2017 року)

Напрямок-характеристика	Коефіцієнт	Критичне значення коефіцієнту	Оптимальне значення коефіцієнту	Реальне значення коефіцієнту	Дельта критичне	Дельта реальне	Частка значущості коефіцієнта у синтезованому показнику	Значення критичного синтезованого показнику	Значення реального синтезованого показнику
Фінансова незалежність	автономії	0,5	1	0,96	50	96	1/3	43,3	64,3
	фінансового важелю	0,1	0,01	0,07	10	1,43	1/3		
	довгострокової фінансової незалежності	0,7	1	0,955	70	95,52	1/3		
Кредитоспроможність	абсолютної ліквідності	0,1	0,4	0,38	25	1095	1/3	55,6	571,5
	поточної ліквідності	3	4	1,73	75	93,25	1/3		
	швидкої ліквідності	2	3	0,79	66,67	26,33	1/3		
Платоспроможність	фінансової стійкості	2	3	1,34	66,67	11,33	1/3	35,6	290,8
	маневрування	0,2	0,5	0,5	40	100	1/3		

	прогнозу банкрутства	0	0,2	0,328	0	6,106	1/3		
Доходність	рентабельності реалізованої продукції	0,1	0,2	0,0674	5,0	3,7	1/3		
	рентабельності підприємства	0,02	0,1	0,068	2,0	6,8	1/3	33,3	52,5
	рентабельності власного капіталу	0,03	0,1	0,0558	3,0	5,8	1/3		

Продовження табл. 3.3

Оборотність	оборотних активів	1,5	3	1,51	5,00	5,033	1/3	56,7	83,4
	оборотність запасів	4	5	8,45	8,0	1,69	1/3		
	оборотність матеріалів	2	5	1,54	4,0	3,08	1/3		
Взаєморозрахунки	термін обороту дебіторської заборгованості	4,5	1,5	8,2,51	3,3	1,8,2	1/3	30,6	17,9
	термін обороту кредиторської заборгованості	4,5	1,5	4,2,63	3,3	3,5,2	1/3		

	співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	1	4	934,6	1 5	2 ,21	0 1/3		
--	---	---	---	-------	--------	----------	----------	--	--

Керівництво ДВАТ «ГМУ «Монтажник» повинне мобілізувати засоби для збалансування стану капіталу організації. По цьому напрямку стратегічні цілі і планові значення показників досягнуті за період не були, хоча й сталося деяке покращення ситуації. Необхідно звернути на цей напрям підвищену увагу і виявити причини, що не дозволяють ДВАТ «ГМУ «Монтажник» досягти оптимальних значень показників.

У напрямі-характеристиці №2 – «Кредитоспроможність» за 2017 рік сталося істотне поліпшення значень коефіцієнтів поточної і проміжної ліквідності, а також коефіцієнта абсолютної ліквідності організації. За рахунок позитивних змін, що сталися, в структурі цього напрямку реальний контур тут до кінця періоду вийшов значно за межі сфери оптимальних значень (реальне значення на початок періоду 102,9, на кінець періоду – 571,5, критичне – 55,6). Виконання стратегічних цілей, встановлених на початку періоду досягнуто з надлишком, внаслідок чого можна говорити про те, що підприємство є кредитоспроможним та навіть має надлишок ліквідності. У наступному періоді управління повинне зосередитися на утриманні оптимального рівня кредитоспроможності.

Реальний контур за напрямом №3 – «Платоспроможність» для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на кінець періоду також вийшов за межі сфери оптимальних значень (реальне значення на початок періоду – 256,6, на кінець періоду – 290,8, критичне – 35,6), причому сталося покращення стану підприємства за рахунок поліпшення значень усіх коефіцієнтів за цим напрямом: фінансової стійкості, маневреності і прогнозу банкрутства. Планові значення показників в цьому напрямі досягнуті із перевиконанням, тому цей напрям для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» також є безпечним та підприємство має дотримуватися далі тієї ж політики.

Позитивне зрушення реального контуру сталося для напрямі-характеристики №4 – «Доходність». За даний період в цьому напрямі, за рахунок істотного покращення значень коефіцієнтів економічної, комерційної і фінансової рентабельності, реальний контур, що знаходився у

сфері критичних значень потрапив у зону нормальних значень (на початок періоду 1,9, на кінець року – 52,5). Однак стратегічна мета цього напрямку за період не виконана, оскільки відбулося покращення стану за цим напрямком, необхідно виявити чинники, що послужили цьому і знайти можливості для подальшого зростання показників рентабельності.

За напрямком №5 «Оборотність» реальний контур наприкінці 2017 року знаходився у сфері нормальних значень, але порівняно із початком року наприкінці ситуація погіршилася. Слід звернути увагу на істотне погіршення за період значень коефіцієнтів оборотності і виявити причини цього. За даним напрямком стратегічним завданням можна вважати поліпшення значень відповідних коефіцієнтів та оптимізацію структури оборотних засобів.

Напрямом самого неуспіху є №6 «Взаєморозрахунки», за яким сталося негативне зрушення: реальний контур, який знаходився у сфері нормальних значень на початку 2017 року, кінець періоду потрапив в сферу критичних значень (реальне значення на початок періоду 50,6, на кінець періоду 17,9, критичне 30,6). Погіршення значення синтезованого показника в даному напрямі-характеристиці утворилася за рахунок погіршення значення коефіцієнтів оборотності дебіторської і кредиторської заборгованості, а також подальшого превалювання дебіторської заборгованості над кредиторською. Мало сказати, що в цьому напрямі план не виконаний: сталося погіршення розрахунків з контрагентами. Необхідно знайти ресурси для зміни стану справ в цьому напрямі.

Отже, до кінця 2017 року фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» змінився. Разом із позитивними, спостерігалися негативні структурні зрушення, внаслідок чого сталося деяке звуження реального контура і переміщення його у бік блоку напрямів, пов'язаних з взаєморозрахунками та діловою активністю підприємства. На початок періоду ДВАТ «ГМУ «Монтажник» мало дві проблемні напрямки-характеристики №4 «Доходність» та №6 «Взаєморозрахунки» (різке погіршення протягом 2017

року) реальний контур яких перетинався з критичною сферою. До кінця періоду таких напрямів також залишилося два, ті ж самі, але ще прибавився напрям №5 «Оборотність» (погіршення протягом періоду).

Показники покращали по всіх інших напрямках-характеристиках: №1 - № 4. У розрізі цих напрямів необхідно провести подальше закріплення причин успіху. Але особливо це необхідно в розрізі напрямів-характеристик №5 «Оборотність» і №6 «Взаєморозрахунки», де сталося погіршення стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за даний період. По цих напрямках необхідно провести поглиблений аналіз, оскільки тільки виявлення причин негативних відхилень і усунення їх негативного впливу дозволить відновити нормальний фінансовий стан організації в розрізі цих напрямів-характеристик.

Після побудови віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» і отримання необхідної фінансової інформації про проблемні і успішні характеристики діяльності можна зробити висновок, що пропонується система є доцільною з точки зору удосконалення оперативного фінансового аналізу на підприємстві.

3.3. Порівняння фінансового аналізу і діагностики за допомогою ключових показників ефективності

Для проведення порівняльного аналізу необхідно розглянути алгоритм класичного оперативного фінансового аналізу діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник», який було застосовано у попередньому розділі, і порівняти його з алгоритмом прийняття рішення за допомогою системи управління фінансами на основі ЗСП із застосуванням КРІ. Це дозволить виявити відмінності в розробці моделей і визначити основні особливості обох інструментів.

Схеми алгоритму класичного оперативного фінансового аналізу та фінансової діагностики на основі КРІ ідентичні на початкових стадіях, але істотно розрізняються на більш пізніх. Як джерело інформації для

діагностики і аналізу використовуються форми № 1 і 2 бухгалтерської звітності.

Для проведення фінансового аналізу на основі КРІ, необхідна попередня підготовка, що включає розробку і побудову системи управління фінансами на основі ключових показників ефективності з використанням методології системи збалансованих показників і додаткову побудову віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Проведення класичного оперативного фінансового аналізу також вимагає підготовчих заходів, до яких можна віднести побудову спеціальних таблиць з фінансовими коефіцієнтами. Попередня підготовка до проведення фінансового аналізу є простішою, займає менше часу і трудовитрат [53].

Основна відмінність методології оперативного фінансового аналізу на основі КРІ та фінансового аналізу полягає в тому, що аналіз ґрунтується на розгляді фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» тільки в розрізі фінансових показників, відображених в бухгалтерській звітності організації, а фінансовий аналіз на основі КРІ передбачає вивчення причин, які вплинули на формування та зміну показників КРІ.

Класичний оперативний фінансовий аналіз дозволяє створити комплексне уявлення про фінансовий стан та фінансові результати, виявити проблемні напрямки діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Для цього здійснюється послідовний розподіл коефіцієнтів фінансових результатів діяльності та стану організації, аналіз коефіцієнтів в динаміці. Оперативний фінансовий аналіз задає питання і показує проблемні області в діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник», але не дає відповіді, які показники є більш вагомими з точки зору негативних змін їх стану за аналізований період і що викликало ці зміни.

Оперативний фінансовий аналіз на базі ключових показників ефективності зосереджений на розгляді діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в розрізі певних напрямків-характеристик, що дозволяють провести інтегральний аналіз і виявити слабкі сторони фінансового стану.

Для цього за обраними напрямками-характеристикам на рівні проєкції ЗСП «Фінанси» аналізуються фінансові коефіцієнти, що відображають зміну фінансового стану за аналізований період. Це дає можливість визначити успішні та проблемні напрямки діяльності підприємства.

На основі отриманої інформації про фінансовий стан здійснюється виявлення причин, що вплинули на виникнення слабких сторін. Проводиться послідовний аналіз відхилень показників діяльності на рівнях проєкцій у порівнянні із попереднім станом та робляться висновки щодо досягнення або недосягнення стратегічного рівня. На основі розгляду чинників, що впливають на формування КРІ, визначаються причини відхилення значень показників і виробляється управлінський вплив на них [62].

Для порівняння можливостей оперативного фінансового аналізу на основі системи збалансованих показників і класичного оперативного фінансового аналізу розглянемо результати досліджень, проведених на основі звітності ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

На основі проведеного фінансового аналізу за допомогою коефіцієнтів в розрізі фінансового стану та фінансових результатів були зроблені наступні висновки:

- аналіз прибутковості показав, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» отримувало протягом 2017 року нерівномірні надходження виручки, що надає підстави для висновку про недостатню ефективність планування товарообороту;
- оперативний фінансовий аналіз ділової активності показав, що коефіцієнт оборотності активів за досліджуваний період виявив чітку динаміку до скорочення, оскільки вартість оборотних активів збільшувалася у більшій мірі, ніж зростав чистий дохід;
- стан ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» погіршувався протягом 2017 року послідовно у кожному кварталі;
- побудована кореляційно-регресійна модель призвела до висновку, що головні чинники, які впливають на обсяги оборотних засобів

ДВАТ «ГМУ «Монтажник», це – нерозподілений прибуток, поточні зобов'язання та собівартість реалізованої продукції.

Для того щоб виявити причини погіршення окремих коефіцієнтів і збалансувати управління «ризиковістю» і «ефективністю» ДВАТ «ГМУ «Монтажник» було розглянуто новий підхід до оперативного фінансового аналізу на основі ключових показників ефективності діяльності, на основі якого було проведено діагностику діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за відповідними напрямками-характеристиками, побудовано віртуальні моделі і були отримані наступні висновки: фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за цей період погіршився за певними складовими. Основні фактори неуспіху цього – «Доходність», «Взаєморозрахунки» і «Оборотність». Слід зауважити, що поряд з погіршенням фінансових результатів підприємства є позитивні характеристики діяльності, пов'язані з фінансовою стійкістю, такі як ліквідність і платоспроможність.

Порівнюючи результати проведення оперативного фінансового аналізу на основі нового підходу та класичного фінансового аналізу, можна зробити висновок, що запропонований фінансовий аналіз на основі КРІ дозволяє представити фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» з виділенням всіх її сильних і слабких сторін таким чином, щоб з'явилася можливість не тільки бачити проблемні характеристики діяльності підприємства, але виявити і нейтралізувати причини їх виникнення.

Так, зокрема, за наслідками проведеного оперативного фінансового аналізу на базі КРІ запропонуємо ДВАТ «ГМУ «Монтажник» оптимізувати тип підходу до формування та фінансування оборотних активів з метою оптимізувати їх оборотність та ефективність використання.

Критерії визначення типу підходу до формування оборотних активів представлені в табл. 3.4.

Основою критерію визначення типу підходу до фінансування оборотних активів можна обрати коефіцієнт забезпечення оборотних активів

власними коштами. Цей коефіцієнт показує, яку питому вагу оборотних активів підприємство покриває за рахунок робочого капіталу.

Таблиця 3.4

Критерії визначення типу підходу до формування оборотних активів

Тип підходу до формування оборотних активів	Вага оборотних активів в загальній вартості активів підприємства, %
Консервативний	22,5-60
Помірний	15-22,5
Агресивний	7,5-15
Ірраціональний	0-7,5

Діапазони значень робочого капіталу та коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами для підходів до фінансування оборотних активів наведені у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Діапазони значень робочого капіталу та коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами для підходів до фінансування оборотних активів

Тип підходу до фінансування оборотних активів		Формула розрахунку робочого капіталу	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами
Консервативний	до	OA	1
	від	$СЧ_{OA} + 0,5 \cdot ВЧ_{OA}$	0,75
Компромісний	до	$СЧ_{OA} + 0,5 \cdot ВЧ_{OA}$	0,75
	від	$СЧ_{OA}$	0,5
Агресивний	до	$СЧ_{OA}$	0,5
	від	$СЧ_{OA} \cdot 0,5$	0,25
Ідеальний	до	$СЧ_{OA} \cdot 0,5$	0,25
	від	0	0
Ірраціональний	до	0	0

Примітка: OA – оборотні активи, $СЧ_{OA}$ – системна частина оборотних активів; $ВЧ_{OA}$ – частина оборотних активів, що варіює

Виходячи з того, що приблизно половину суми оборотних активів можна віднести до постійної частини, можна розрахувати значення

коефіцієнта забезпечення оборотних активів власними коштами, що відповідають різним підходам до фінансування оборотних активів [].

Таким чином, сформовано критерії визначення типу підходів до формування та підходів до фінансування оборотних активів. Визначимо тип політики управління оборотними активами вуглевидобувних підприємств з використанням запропонованих критеріїв.

Визначення типу підходів до формування та підходів до фінансування оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на 1.01.2018 р. представлено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Визначення типу підходів до формування та фінансування оборотних активів ДВАТ «ГМУ «Монтажник»

ПВ _{АОВА} , %	Тип політики формування	К _{з.в.к.}	Тип політики фінансування
52,5	консервативний	0,91	консервативний

Отже, для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» притаманна консервативна політика як формування, так і фінансування оборотних активів.

Консервативний підхід до формування оборотних активів (послаблений підхід, політика «товстосума») передбачає не тільки повне задоволення поточної потреби у всіх їхніх видах, необхідних для нормального ходу виробничої діяльності, але і створення значних розмірів їхніх резервів на випадок непередбачених складностей в процесах постачання, виробництва і реалізації продукції. Для такого підходу характерні великі суми грошових коштів, оборотних фондів, високий рівень дебіторської заборгованості – саме таке становище спостерігається для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» .

При заданому обсязі виробництва при використанні консервативного підходу сума оборотних активів буде найбільшою.

Консервативний підхід до фінансування оборотних активів вважається економічно не вигідним, оскільки підприємство як би відмовляється від

кредиторської заборгованості (по суті, безкоштовного джерела фінансування).

Виходячи із змісту зазначених підходів найбільш оптимальним для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є компромісний підхід. Розглянемо статичне та динамічне представлення компромісного підходу до фінансування оборотних активів (рис. 3.3).

АКТИВ	ПАСИВ
НА	ВК
СЧ _{ОА}	ДПК
ВЧ _{ОА}	ПП

Рис. 3.3 Статичне представлення компромісного підходу до фінансування оборотних активів

де НА – необоротні активи підприємства, тис.грн.; СЧ_{ОА} – системна частина оборотних активів, тис.грн.; ВЧ_{ОА} – частина оборотних активів, що варіює, тис.грн.; ВК – джерела власних і прирівняних до них коштів, тис.грн.; ДПК – довгострокові позикові кошти, тис.грн.; ПП – поточні пасиви, тис.грн.

В результаті використання такого підходу в окремі моменти часу ДВАТ «ГМУ «Монтажник» може мати зайві оборотні активи, що негативно позначиться на прибутку, однак це розглядається як плата за підтримку ризику втрати ліквідності на заданому рівні.

При використанні компромісної політики управління оборотними активами сума оборотних активів знаходиться на середньому рівні (у порівнянні з агресивною та консервативною політикою), використовується більш диверсифікований підхід до вибору джерел фінансування (використовуються як довгострокові, так і поточні пасиви), тому ефективність використання оборотних активів і прибутковість підприємства знаходяться на відносно середньому рівні. Однак, при цьому ризик втрати

прибутковості порівняно з агресивною та консервативною політикою буде мінімальним.

Таким чином, виходячи з обліку ризику втрати фінансової стійкості та платоспроможності, а також ризику втрати прибутковості підприємства найбільш збалансованою для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є компромісна політика управління оборотними активами. Тому, оскільки на підприємстві склалась інша комбінація підходів до формування та підходів до фінансування оборотних активів, управлінський вплив щодо формування та корекції політики управління оборотними активами повинен бути направлений у напрямку компромісної політики управління оборотними активами.

Таким чином, процес управління оборотними активами на ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в сучасних умовах господарювання набуває великого значення. Необхідно враховувати особливості оборотних засобів і фактори, що створюють складності в їхньому управлінні. Політика управління оборотними засобами повинна забезпечувати пошук компромісу між ризиком втрати ліквідності та ефективності роботи. Управління оборотними активами для ДВАТ «ГМУ «Монтажник» складається, з одного боку, у визначенні достатнього рівня і раціональної структури оборотних активів (підходи до формування оборотних активів), а з іншого боку – у визначенні величини і структури джерел їх фінансування (підходи до фінансування оборотних активів).

Таким чином, впровадження запропонованих заходів у діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» дозволить покращити показники ефективності використання оборотних засобів, дозволить вивести напрямок-характеристику «Оборотність» до зони стратегічних значень.

Отже, основні переваги проведення оперативного аналізу на основі КРІ полягає в тому, що він розширює фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник», доповнює його і виводить на якісно новий рівень за допомогою можливості:

- подання фінансової інформації про діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в максимально зручній формі у вигляді віртуальної моделі фінансового стану по кожній з складовій проєкції «Фінанси» системи збалансованих показників для здійснення повного комплексу процедур, пов'язаних з фінансовим менеджментом;
- отримання висновків за підсумками проведення аналізу не тільки на рівні фінансових показників (результатів діяльності), а й на рівні показників бізнес-процесів (рівні формування результатів діяльності);
- уявлення факторів успіху, що впливають на фінансові показники діяльності, в розрізі причинно-наслідкових зв'язків, що дозволяє простежити всю послідовність формування фінансових результатів діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник»;
- виявлення дійсних причин, що впливають на зміну фінансового стану підприємства з визначенням джерела їх виникнення в розрізі проєкцій системи збалансованих показників, що характеризують певні рівні діяльності;
- оцінки ефективності досягнення основних фінансових цілей організації: підвищення фінансової стійкості, зростання прибутковості і вартості компанії;
- прийняття інформаційно обґрунтованих якісних і своєчасних управлінських рішень про нейтралізацію негативного впливу або підтримку позитивного впливу на діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» і досягнення фінансових цілей успіху за допомогою ключових показників ефективності системи збалансованих показників.

Отже, модель проведення оперативного фінансового аналізу на ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на основі ключових показників ефективності, запропонована у наведеному дослідженні, дозволяє на основі інструментарію системи збалансованих показників вдосконалити методологію оперативного фінансового аналізу та істотно розширити можливості управління фінансами ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в сучасних напруженій ринкових умовах.

ВИСНОВКИ ТА ПРОЛПОЗИЦІЇ

Представимо узагальнюючі висновки за результатами дослідження організації і методики оперативного фінансового аналізу та розробки рекомендації щодо їх удосконалення.

1. Визначено сутність фінансового аналізу як процесу, головною метою якого є вироблення прогнозів і припущень. Фінансовий аналіз, будучи однією з основних функцій управління фінансами, лежить в основі прийняття ключових рішень і зачіпає основні аспекти бізнесу, які розглядаються при проведенні аналізу: кінцеві фінансові результати діяльності; стан майнового комплексу (активів) підприємства; джерела фінансування господарської діяльності; фінансовий стан підприємства.

2. Встановлено, що оперативний фінансовий аналіз – це складова (елемент) управлінського аналізу, проведення якого дозволяє формувати інформацію про проміжні результати фінансової діяльності підприємства для обґрунтування рішень щодо своєчасного впливу на його процеси з метою оперативного управління. Для успішності оперативного аналізу потрібно вдосконалювати його організаційно-методичні положення, орієнтовані на вид економічної діяльності, здійснюваної організацією.

3. Методологія оперативного фінансового аналізу визначена як сукупність методу в широкому розумінні (метод оперативного фінансового аналізу) і інструментарію – методи у вузькому розумінні (методи пізнання предмета). Пропонується всі методи аналізу умовно поділити на наступні п'ять груп: традиційні методи аналізу, методи детермінованого факторного аналізу, методи імовірнісного факторного аналізу, методи оптимізації та інші методи.

4. Прикладні аспекти дослідження були здійснені на матеріалах державного відкритого акціонерного товариства Гірничо-монтажне управління «Монтажник» (ДВАТ «ГМУ «Монтажник»), промислового підприємства, що працює у галузі машинобудування.

5. Проведений експрес-аналіз визначив основним індикатором ефективності діяльності підприємства чистий прибуток, який зростає протягом 2017 року та склав 142 131 тис. грн. Наряду із позитивними ознаками, що характеризують господарську діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник», існують «вузькі» місця та тривожні ознаки. Саме це зумовило необхідність проведення оперативного фінансового аналізу для ДВАТ «ГМУ «Монтажник», щоб із точністю з'ясувати ситуацію, яка склалася на підприємстві.

6. Оперативний фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник» був проведений за двома напрямками:

- 3) оперативний аналіз фінансового стану підприємства;
- 4) аналіз фінансових результатів та ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

7. Проведення оперативного аналізу фінансового стану підприємства відбувалося за наступними напрямками: аналіз майна ДВАТ «ГМУ «Монтажник»; аналіз динаміки та структури основних та оборотних засобів; аналіз джерел формування майна підприємства; оцінка показників ліквідності; аналіз фінансової стійкості.

8. За підсумками проведеного оперативного аналізу фінансового стану встановлено, що господарська діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом 2017 року, що оцінена поквартально за оперативним фінансовим аналізом свідчить про безперечно стійке та ліквідне становище підприємства. Однак разом із позитивними характеристиками діяльності варто узагальнити наступні «вузькі» місця, що виявлені внаслідок аналізу:

- б) зношеність основних засобів – на кінець IV кварталу 2017 року основні засоби ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Оперативний аналіз підтвердив, що темпи зростання зносу є дуже великими та це є негативним фактом, і у перспективі призведе до суттєвих втрат для підприємства, якщо воно не почне інвестувати у оновлення основних засобів не належним чином;

7) протягом року відбувається значне зростання дебіторської заборгованості, що свідчить про значну заборгованість з боку контрагентів, внаслідок чого відбувається відволікання коштів з обороту підприємства;

8) аналіз оборотних засобів підприємства показує, що вкладання коштів відбувається переважно в фонди обігу перевага фондів обігу свідчить про те, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» фінансує не стільки виробничу діяльність, скільки обслуговування процесу руху товарів; таке становище є небажаним для виробничого підприємства;

9) довгострокових позик ДВАТ «ГМУ «Монтажник» протягом року не залучало, частка поточних зобов'язань складала близько 5%. Такий стан заборгованості, на перший погляд, є позитивним, однак у перспективі це гальмуватиме розвиток підприємства, й тому є сенс казати про доцільність перегляду політики фінансування для досліджуваного підприємства з метою підвищення рентабельності власного капіталу;

10) аналіз показників ліквідності виявив, що ДВАТ «ГМУ «Монтажник» має надлишок ліквідності протягом всього періоду, що є недоотриманою вигодою для підприємства.

9. Оперативний аналіз фінансових результатів ДВАТ «ГМУ «Монтажник» був проведений поквартально у наступній послідовності: дослідження динаміки квартальних обсягів чистої виручки; розрахунок показників рентабельності;

5) аналіз ділової активності підприємства;

6) побудова кореляційно-регресійної моделі для ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

10. Проведений оперативний аналіз фінансових результатів та ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» призвів до наступних висновків:

- найбільшу суму чистої виручки ДВАТ «ГМУ «Монтажник» отримало протягом третього кварталу 2017 року, найменшу – у першому кварталі. Тобто, слід визначити, що надходження виручки є досить

нерівномірним для досліджуваного підприємства. За такої нерівномірності динаміки показнику виручки слід зробити висновок про недостатню ефективність планування;

- коефіцієнт оборотності активів за досліджуваний період виявив чітку динаміку до скорочення. таке скорочення оборотності оборотних активів протягом 2017 року зумовлено тим, що їх вартість збільшилася у більшій мірі, ніж зріс чистий доход;

- стан ділової активності ДВАТ «ГМУ «Монтажник» погіршився протягом 2017 року, причому, це відбувалося послідовно, у кожному кварталі;

- побудована кореляційно-регресійна модель призвела до висновку, які чинники впливають на обсяги оборотних засобів ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Зазначене представляє у дещо іншому світлі картину, що була отримана у попередньому параграфі, оскільки незважаючи на високі показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, підприємство має проблеми із управлінням фінансовою результативністю та діловою активністю, що неминуче призведуть до проблем у наступних періодах. Протягом 2017 року ДВАТ «ГМУ «Монтажник» дуже залежить від фінансування фондів обігу, з цією метою підприємство вимушено тримає великий резерв ліквідних коштів, оскільки має у них потребу, у тому числі, у зв'язку із високою невизначеністю зовнішнього середовища.

11. Запропоновано удосконалити існуючу методику оперативного фінансового аналізу ДВАТ «ГМУ «Монтажник» впровадженням системи управління фінансами на основі КРІ. Така система має ґрунтуватися на методології системи збалансованих показників». Було обрано наступні напрямки-характеристики в рамках фінансових цілей оперативного управління: 1) фінансова незалежність; 2) кредитоспроможність; 3) платоспроможність; 4) доходність; 5) оборотність; 6) взаєморозрахунки. Розроблена система КРІ дозволить провести цілеспрямований оперативний

фінансовий аналіз за кожним з обраних напрямків діяльності ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Вона дозволить структурувати проведення фінансової діагностики для потреб оперативного фінансового аналізу і чітко виділяти області аналізу з метою більш глибокого розуміння причини відхилень фактичних значень показників від нормативних обмежень.

12. Представлена методика передбачає побудову віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник». Вона передбачає визначення критичних і реальних значень коефіцієнтів, множення отриманих значень на частку коефіцієнта в синтезованому показнику з подальшим обчисленням значень синтезованих показників по кожному з заданих напрямів.

13. Апробація запропонованої методики дозволила встановити, що на початок 2017 року фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» є здебільшого позитивним. Причому центр успіху зміщений у бік блоку напрямів пов'язаних з ліквідністю та платоспроможністю, а блок напрямів, пов'язаних з прибутковістю ослаблений. В якості основної із стратегічних цілей на майбутній період необхідно виділити вирівнювання діяльності в розрізі напрямку-характеристики «Доходність» і «Взаєморозрахунки», також переважним є утримання високих показників оборотності. Найгірше становище спостерігається за напрямом-характеристикою №4 – «Доходність», яка знаходиться нижче рівня критичних значень. Це говорить про те, що підприємство не виконує планові показники з отримання прибутку та це є вразливим місцем підприємства.

14. До кінця 2017 року фінансовий стан ДВАТ «ГМУ «Монтажник» змінився. На початок періоду ДВАТ «ГМУ «Монтажник» мало дві проблемні напрямки-характеристики №4 «Доходність» та №6 «Взаєморозрахунки» (різке погіршення протягом 2017 року) реальний контур яких перетинався з критичною сферою. До кінця періоду таких напрямів також залишилося два, ті ж самі, але ще прибавився напрям №5 «Оборотність» (погіршення протягом періоду). Показники покращали по всіх

інших напрямках-характеристиках: №1 - № 4. У розрізі цих напрямів необхідно провести подальше закріплення причин успіху. Але особливо це необхідно в розрізі напрямів-характеристик №5 «Оборотність» і №6 «Взаєморозрахунки», де сталося погіршення стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» за даний період. По цих напрямках необхідно провести поглиблений аналіз, оскільки тільки виявлення причин негативних відхилень і усунення їх негативного впливу дозволить відновити нормальний фінансовий стан організації в розрізі цих напрямів-характеристик.

15. Після побудови віртуальної моделі фінансового стану ДВАТ «ГМУ «Монтажник» і отримання необхідної фінансової інформації про проблемні і успішні характеристики діяльності можна зробити висновок, що пропонується система є доцільною з точки зору удосконалення оперативного фінансового аналізу на підприємстві.

Таким чином, основні переваги проведення оперативного аналізу на основі КРІ полягає в тому, що він розширює фінансовий аналіз ДВАТ «ГМУ «Монтажник», доповнює його і виводить на якісно новий рівень за допомогою можливості:

- подання фінансової інформації про діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в максимально зручній формі у вигляді віртуальної моделі фінансового стану;
- уявлення факторів успіху, що впливають на фінансові показники діяльності, в розрізі причинно-наслідкових зв'язків;
- виявлення дійсних причин, що впливають на зміну фінансового стану підприємства;
- оцінки ефективності досягнення основних фінансових цілей організації;
- прийняття інформаційно обґрунтованих якісних і своєчасних управлінських рішень про нейтралізацію негативного впливу або підтримку позитивного впливу на діяльність ДВАТ «ГМУ «Монтажник».

Отже, модель проведення оперативного фінансового аналізу на ДВАТ «ГМУ «Монтажник» на основі ключових показників ефективності, запропонована у наведеному дослідженні, дозволяє вдосконалити методологію оперативного фінансового аналізу та істотно розширити можливості управління фінансами ДВАТ «ГМУ «Монтажник» в сучасних напружений ринкових умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. . Державний фінансовий аудит: методологія і організація : монографія / [Є.В. Мних, М.О. Никонович, С.В. Бардаш та ін.]; за ред. Є.В. Мниха. – К : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2009. – 319 с
2. Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика: [колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас]; М.О. Нежива та ін. – Дніпропетровськ, 2014. – Т. 2 – 408 с. (Особистий внесок автора: п. 5.9. «Аудит ефективності формування фінансових резервів». – С. 372-380) (E-library)
3. Бандурка О.М., Фінансова діяльність підприємства: підручник / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов, П. Л. Орлов, К. Я. Петрова. – К. : Либідь, 2015. – 320 с.
4. Барабаш Н.С. Алгоритмізація комплексного аналізу діяльності торговельного підприємства за критеріями якості його менеджменту, /Н.С. Барабаш, М.О.Никонович, А.О. Міщенко //Проблеми і перспективи економіки та управління, Чернігівський національний технологічний університет (Index Copernicus, Googl scholar , BASE)
5. Барабаш Н.С. Аналіз доцільності використання бюджетних коштів /Н.С. Барабаш. Наукова стаття у збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 15-річчя з дня створення Вінницького інституту економіки ТНЕУ, Вінниця, 11-12 грудня 2009р.
6. Барабаш Н.С. Аналіз руху грошових коштів підприємства /Н.С. Барабаш. Наукова стаття у збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Вінниця, 10 квітня 2012р., Том II.- Тернопіль: Крок, 2012р
7. Барабаш Н.С. Аналітичний вектор ризику фінансових інвестицій, /Н.С. Барабаш «Конкурентоспроможність національної економіки та освіти: пошук ефективних рішень»; зб.матер.всеукр. наук.-прак. конф. з

міжнар. уч.; м. Вінниця, 15 квітня 2015 р.: у трьох томах, т.1, редкол.: ВНІЕ ТНЕУ, 15 квітня 2015р., м. Вінниця

8. Барабаш Н.С. Аудит ефективності використання бюджетних коштів як складова антикризових заходів /Н.С. Барабаш //Збірник тез доповідей всеукраїнського науково-практичного семінару «Особливості реформування економіки України в умовах глобальної кризи». –Вінниця, квітень 2009 р.

9. Барабаш Н.С. Застосування методичних прийомів інтегральної оцінки у бенчмаркінгу /Н.С. Барабаш. Наукова стаття у збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування економічної системи України в контексті міжнародного співробітництва», Вінниця, ВІЕ ТНЕУ, 21 квітня 2011р.

10. Барабаш Н.С. Параметричний мінімум для аудиту фінансової звітності /М.О. Никонович, Н.С. Барабаш. Наукова стаття у збірнику матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції «Економічні, правові та гуманітарні проблеми розвитку України в умовах економічної нестабільності», Вінниця: Крок, 14 квітня ,2010р.

11. Барановська В.Г. Державні фінанси: Підручник / С.О. Булгакова (кер. авт. кол.), В.Г. Барановська, Л.В. Єрмошенко та ін.; За ред. А.А. Мазаракі: У 5 т. – Т. 5. Державний фінансовий контроль. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. – «Інтегр. навч.- атестац. комплекс).

12. Барановська В.Г., тези « Нова модель розвитку і підготовки висококваліфікованих аудиторів». Збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування,аналіз і аудит :сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» м.Чернігів, 27 листопада 2017 р.(ЧНТУ).

13. Барановська В.Г., Шевчук О.А. Державний фінансовий контроль. – К.: УБС НБУ, 2014. – 436 с. (співавт.)

14. Барановська В.Г.,Ємець В В.«Оцінка безперервності діяльності підприємств в аудиті фінансової звітності», Вісник Чернігівського

державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: («Проблеми та перспективи економіки і управління: науковий журнал ЧНТУ, випуск №1, 2018, Науковий збірник / Черніг . нац. технол. ун-т. – Чернігів, 2018 (включений у Міжнародну наукометричну базу даних eLIBRARY.RU).

28. Барановська В.Г., Ємець В

15. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств: підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник. – К.: КНЕУ, 2006. – 780 с.

16. Бортнік С.М. Принципи та роль фінансового планування в забезпеченні розвитку підприємства [Електронний ресурс] / С.М. Бортнік // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2015. – Режим доступу : [http:// www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?)

17. Бражко О.В. Фінансовий потенціал підприємства як результат взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин / О.В. Бражко // Прометей. – 2011. – № 3 (36). – С. 289-292.

18. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту / Є.Ф. Брігхем: пер з англ. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.

19. Брушко Г.В. Методологічні основи управління оборотним капіталом [Електронний ресурс] / Г.В. Брушко. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/179/knp179_31-33.pdf.

20. Бурлаков О.О. Становлення фінансового планування підприємств в Україні / О.О. Бурлаков // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 1 (59). – С. 251-253.

21. Буряк А.В. Фінансове планування в системі управління розвитком підприємства / А.В. Буряк, І.В. Дем'яненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2015. – № 5. – С. 155-160.

22. Васюренко О.В. Планування фінансового потенціалу підприємства в посткризових умовах [Електронний ресурс] / О.В. Васюренко, Н.О. Гнип // Financial and credit activity problems of theory and practice. – 2011. – Режим доступу : <http:// fkd.org.ua/article/view/28938>

23. Ващенко Н.В. Створення ефективної системи управління оборотними активами підприємства на основі діагностичного інструментарію / Н.В. Ващенко, Ю.І. Максимович // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 3. – С. 260-265.
24. Волощук Л.О. Финансовый анализ: учеб. пособ. / Л.А. Волощук, М.А. Юдин; под ред. С.В. Филипповой. – К.: КАФЕДРА, 2012. – 320 с.
25. Глухарев С.М. Економічна діагностика / С.М. Глухарев – Х. : ХНАМГ, 2008. – 400 с.
26. Гордополов В.Ю. Застосування інформаційних систем при внутрішньому контролі витрат /В.Ю. Гордополов // Вісн. Київ. нац. торг.-екон. ун-ту : спецвипуск . – 2008. – с.237–241.
27. Гордополов В.Ю. Методика обліку формування витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції /В.Ю. Гордополов, Ю. Романко // Формування економічних відносин в умовах становлення ринку : зб. наук. праць. – Т., 1999. – Вип. 3 – С.312–317.
28. Гордополов В.Ю. Напрями вдосконалення обліку транспортно-заготівельних витрат /В.Ю. Гордополов, Н.В. Гордополова// Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі (Серія: «Економічні науки») № 2 (47). – 2011 с. 160-163
29. Гордополов В.Ю. Облік витрат за центрами відповідальності в системі бюджетування торговельних підприємств /В.Ю. Гордополов, Н.В. Гордополова // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки [текст]: випуск №25: у 3-х виданнях. – частина I. ЧДТУ. 2010. ч.І. – 340 с. (82-87 с.)
30. Гордополов В.Ю. Обліково-аналітичне забезпечення управління трансакційними витратами /В.Ю. Гордополов, Н.В. Гордополова // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТЕУ, 2010. - 4(54) – 396с. (с. 62-64.)
31. Гордополов В.Ю. Організаційно-методичні положення бухгалтерського обліку валютних операцій в системі управління

зовнішньоекономічною діяльністю / В.Ю. Гордополов // Науковий журнал «Економіка та держава» – 2018 - № 5, с. 71-77 (SIS, Google Scholar)

32. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.

33. Григор'єва Т.Ю. Управління оборотними активами підприємства [Електронний ресурс] / Т.Ю. Григор'єва – Режим доступу: <http://intkonf.org/grigoreva-tyu-upravlinnyaoborotnimi-aktivami-pidpriemstva/>

34. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2013. – 424 с.

35. Данілов О.Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посіб. / О.Д. Данілов, Т.В. Паєнтко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.

36. Демиденко С.Л. Оперативний економічний аналіз: сутність, переваги та недоліки / С.Л. Демиденко, Д.О. Димитрова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Вип. 13. – Ч. 1. – С. 91-94.

37. Економічний аналіз : навч. посіб. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток ; за ред. М.Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2001. – 540 с.

38. Ендовицький Д.А. Зміст попереднього діагностичного аналізу фінансової неспроможності організацій / Д.А. Ендовицький, М.В. Щербаков // Економічний аналіз: теорія і практика. – 2005. – № 12. – С. 24-28.

39. Єрмоленко О.А. Фінансове планування в умовах невизначеності [Електронний ресурс] / О.А. Єрмоленко, К.О. Григоренко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – № 50. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/finansove-planuvannya-v-umovah-nevznachenosti>.

40. Єршова Н.Ю. Щодо питання аналізу та оцінки фінансової діяльності підприємства в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Н.Ю. Єршова, М.М. Терземан – Режим доступу : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive>.

41. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / Е.А. Зінь, М.О. Турченко – К.: Професіонал, 2011. – 310 с.
42. Зміст і технологія складання фінансових бюджетів [Електронний ресурс]. / А.Ю. Романко, А.І. Ярмак, Т.Т. Беялов // International Scientific Journal. Секція: Фінанси, гроші і кредит. – 2015. – Режим доступу : <http://www.inter-nauka.com>.
43. Івахненко В.М. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства / В.М. Івахненко, К.Г. Кириченко // Галузева, міжгалузева та регіональна економіка. Вчені записки. – 2012. – № 14. – Ч. 2. – С. 179-186.
44. Іщенко Н.А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення [Електронний ресурс] / Н.А. Іщенко – Режим доступу : <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3131/>
45. Каламбет С.В. Сутність ефективності фінансового планування на підприємстві / С.В. Каламбет, Г.В. Остимчук // Економіка та держава. – 2015. – № 9. – С. 84-87.
46. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Ковалевська, С.І. Асєєв // Бізнес Інформ. – 2012. – № 3. – С. 163-169.
47. Ковальчук Т.М. Діагностичний аналіз в системі управління підприємством: методологія та методика / Т.М. Ковальчук // Економіка АПК. – 2005. – № 2. – С. 59-63.
48. Ковальчук Т.М. Діагностичний аналіз фінансового стану: теорія та методологія / Т. М. Ковальчук, А. І. Вергун // Вісник Хмельницького національного університету. – 2015. – № 5. – Т. 1. – С. 129-134.
49. Ковальчук Т.М. Оперативний економічний аналіз: стан, проблеми, перспективи / Т.М Ковальчук // Проблеми формування ринкової економіки. – 2001. – Спец. вип. «Проблеми трансформації бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту в системі міжнародних стандартів». – С. 11-16.
50. Ковтуненко К.В. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність

результату: моногр. / К.В. Ковтуненко, Л.П. Шацкова. – О.: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 254 с.

51. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко / Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 8/2. – С. 40-41.

52. Ковтуненко Ю.В. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності / Ю.В. Ковтуненко, А.Г. Олексійчук // Вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. – 2017. – Вип. 18. – С. 234-238.

53. Комірна О.В Концептуальні засади та методика аудиту проектів// Регіональна бізнес економіка та управління. Науковий, виробничо-практичний журнал. - 2012р. -№ 4 (36). - 2012р. – С.35-63

54. Комірна О.В. Особливості обліку операцій банку з векселями // Реконструкція розвитку фінансового ринку в Україні: філософія, стратегія, тактика: матер. всеукр. наук.- практ. конфер. студентів та молодих вчених 20-22 березня 2007р. – К.: КНТЕУ. – С.128-

55. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства : монографія / [Є.І. Мних, С.В. Бардаш, О.А. Шевчук та ін.]за ред. Мниха Є.В. – Київ. нац.. торг.-екон. ун-т, 2011.- 452 с.

56. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства : монографія / [Є.І. Мних, С.В. Бардаш, О.А. Шевчук та ін.]за ред. Мниха Є.В. – Київ. нац.. торг.-екон. ун-т, 2011.- 452 с.

57. Копотієнко Т.Ю. Використання аналітичних процедур у внутрішньому аудиті витрат підприємств ресторанного господарства / Т.Ю. Копотієнко // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. - 2015. - № 2 (72). - С. 41- 48. (фахове видання) (0,79 д.а.).

58. Копотієнко Т.Ю. Сучасний стан та тенденції розвитку внутрішнього аудиту в корпоративних утвореннях / Т.Ю. Копотієнко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». - 2015. - № 15. - С. 137- 140. (фахове видання) (0,53д.а.)

59. Корпан Н.В. Актуалізація проблем фінансового планування на підприємстві / Н.В. Корпан, М.В. Рубаха // Вісник Мукачівського державного університету. – 2017. – Вип. 9. – С. 459-465.
60. Костирко А.Г. Формування і використання фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] / А.Г. Костирко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/vipusk-1-2014/155>.
61. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах – К.: «ХайТек Прес», 2008. – 336 с.
62. Мазур Д.В. Фінансове планування діяльності підприємства / Д.В. Мазур // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – № 6. – Т. 1. – С. 55-59.
63. Матвеева Н.В. Проблеми фінансового планування на підприємстві / Н.В. Матвеева, В.М. Олійник // Економіка суб'єктів господарювання. Наука й економіка. – 2016. – № 1 (41). – С. 57-61.
64. Мельнікова І. Є. Аналіз сучасних підходів до визначення сутності та структури фінансових ресурсів підприємства / І. Є. Мельнікова // Вісник КТУ. – 2011. – Вип. 29. – С. 28-30.
65. Мірко Н.В. Методи дослідження фінансового аналізу (стану) суб'єктів господарювання / Н.В. Мірко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – Т. 3. – С. 268-272.
66. Мішеніна Н.В. Економічний аналіз : навч. посіб. / Н.В. Мішеніна, Г.А. Мішеніна, І.Є. Ярова. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 306 с.
67. Мних Є.В. Економічний аналіз : підручник / Є.В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630 с.
68. Нежива М.О. Аналітичні процедури в аудиті ефективності формування фінансових резервів / М.О. Нежива // Інноваційна економіка. – Тернопіль, 2015. – № 1. – С. 245-249 (фахове видання, Index Copernicus, РІНЦ).

69. Назарова К. О. Внутрішній аудит на підприємствах торгівлі та його принципи / К. О. Назарова // Науковий вісник Волинського нац. ун-ту ім. Л. Українки. Економічні науки. – 2009. – № 26. – Луцьк. - С. 107-109 (0,28 д.а.).

70. Назарова К. О. Внутрішній аудит на підприємствах торгівлі та його принципи / К. О. Назарова // Науковий вісник Волинського нац. ун-ту ім. Л. Українки. Економічні науки. – 2009. – № 26. – Луцьк. - С. 107-109 (0,28 д.а.).

71. Назарова К.А. Принятие управленческих решений по результатам синергии внутреннего и внешнего аудита / К.А. Назарова // Современные технологии управления – 2014: Сб. материалов междунар. науч. конф-ии (14-15 июля 2014 г., г. Москва).- Москва: (РИНЦ, Science Index).- С. 1453-1463 (0,52 д.а.)

72. Назарова К.О. Інтеграція внутрішнього та зовнішнього аудиту як запорука стабільності економіки/ К.О. Назарова // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка". Випуск 2 (39). Ч. 2. Збірник наукових праць.- Ужгород: Ужгородський нац. ун-т, 2013.- С. 240- 243 (0,48 д.а.).

73. Назарова К.О. Контроль публічних закупівель як державний пріоритет розвитку економіки / К.О. Назарова, Т.Ю. Копотієнко // // Бізнес Інформ. - 2017. - № 11. (Index Copernicus; фахове видання) (0,55 д.а.)

74. Назарова К.О. Модернізація нормативно – правового регулювання аудиту в контексті інтеграційних процесів в економіці // К.О. Назарова// Зб. наук. праць Черкаського держ. технологічного ун-ту. - Серія "Економічні науки".- Випуск 30.- Ч.ІІ - 2012.- С. 143-146 (0,37 д.а.).

75. Назарова К.О. Проблемні питання оцінки ефективності синергії внутрішнього та зовнішнього аудиту /К.О. Назарова// Економічний простір. Збірник наукових праць.- Дніпропетровськ, 2015.- № 95.- С. 231-242 (Index Copernicus, РИНЦ, фахове) – 0,66 д.а.

76. Назарова К.О. Сучасні тенденції трансформації внутрішнього аудиту /К. О. Назарова// Вісник Київ. нац. торг.- екон. ун-ту: К.- 2011.- № 6 (80).- С. 94-101 (0,53 д.а.).
77. Нежива М.О. Теоретико-методичні аспекти реалізації концепції суттєвості в аудиті / М.О. Нежива, Т.Ю. Копотієнко // Економіка та суспільство. – 2017. – № 10. – С. 761-769 (фахове видання, Index Copernicus)
78. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко та ін. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 351 с.
79. Парасій-Вергуненко І.М. Еволюція розвитку економічного аналізу в стратегічноорієнтованій системі управління / І.М. Парасій-Вергуненко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 18. – С. 328-335.
80. Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку / О.С. Петрицька // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 3 (3). – С 67-71.
81. Плаксюк О. Економічні методи управління фінансово-господарською діяльністю підприємства / О. Плаксюк // Зб. наук. праць ЧДТУ. – 2014. – Вип. 40. – Ч. 1. – С. 122-128.
82. Плікус І.Й. Фінансовий аналіз як метод превентивного контролю в системі антикризового фінансового управління / І.Й. Плікус, Ю.О. Високос // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – № 3 – С. 21-29.
83. Ползова В.М. Сучасні підходи до оцінки фінансового стану підприємства / В.М. Ползова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 5. – Т. 2. – С. 78-83.
84. Поліхун Т.В. Роль фінансового планування на підприємстві в умовах ринкової економіки [Електронний ресурс]. / Т.В. Поліхун, Н.М. Богацька – Режим доступу: http://asconf.com/rus/archive_view/101.
85. Радченко Д.М. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві / Д.М. Радченко // Young Scientist. – 2016. – № 6(33). – June. – P. 179-182.

86. Романенко О.А. Економічна культура у системі чинників розвитку національних господарств / О. А. Романенко // Банківська справа. – 2013. - №9-10 (117), с.36-42.
87. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. / Г.В. Савицька. – К. : Знання, 2004. – 653 с.
88. Сілакова Г.В. Методи фінансового планування на підприємстві [Електронний ресурс] / Г.В. Сілакова, О.А. Базіченко – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10326/1/20.pdf>
89. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства [Електронний ресурс] / Р.О. Толпежніков // Науково-технічна бібліотека ПДТУ. – 2013. – Режим доступу : <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/6155>
90. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління діяльністю суб'єктів господарювання: Монографія / За заг. ред. д.е.н. проф. М.Г. Білопольського; Макіївський економ.-гуманіт. ін-т. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. – 372 с
91. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; за ред. А. М. Поддєрьогіна. – 7-ме вид. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
92. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2005. –592 с.
93. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях / [Квач Я.П., Орлов В.М., Орлова О.В., Толкачова Г.В.]; за ред. д.е.н., проф. В. М. Орлова. – Одеса: 2012. – 72 с.
94. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Т.В. Момот, В.О. Безугла, Ю.О. Тараруєв, М.В. Кадничанський. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 712 с.
95. Фастовець А.А. Фінанси малого бізнесу: навч. посіб. / А.А. Фастовець, І.В. Фисун. – К.: Кондор-Видавництво, 2013. – 302 с.

96. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи : монографія / І.В. Абрамова, О.М. Віленчук, Д.І. Дема та ін. ; за ред. Д.І. Деми. – Житомир : ЖНАЕУ, 2015. – 364 с.
97. Фінансовий контроль бюджетних ресурсів: Монографія/ [Є.В. Мних, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.] за ред. Є.В. Мниха. – К : Київ. нац. торг.-екон. унт, 2008. – 186 с
98. Ходарева О.О. Функціонально-вартісний підхід до управлінської діяльності: аналіз і контроль складних систем / О. О. Ходарева, Л. О. Шульга // Економіка промисловості. – 2011. – № 1. – С. 85-89.
99. Черниш С. С. Огляд методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства / С. С. Черниш // Інноваційна економіка. – 2013. – № 5. – С. 87-92.
100. Чобіток В. І. Розробка стратегії управління фінансовим потенціалом підприємств [Електронний ресурс] / В.І. Чобіток, О.В. Астапова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2015. – Режим доступу : <http://btie.kart.edu.ua/article/view/51137>.

Додаток А

Квартальна звітність ДВАТ «ГМУ «Монтажник» у 2017 році
Звітність станом на 31.03.2017

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21	18
первісна вартість	1001	38	38
накопичена амортизація	1002	17	20
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	168608	208921
первісна вартість	1011	288779	337571
знос	1012	120171	128650
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	526	70
інші фінансові інвестиції	1035	22584	22584
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиторські витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	191739	231593
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	32423	31778
Виробничі запаси	1101	32423	31778
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110	8400	12092
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9956	1417
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5082	404
з бюджетом	1135	323	917
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	121	4895
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	43903	8272
Готівка	1166	185	169
Рахунки в банках	1167	43718	8103
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	100208	59775
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	291947	291368

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12186	12186
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	264031	264567
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	276217	276753
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:	1531		
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5283	
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1730	3332
розрахунками з бюджетом	1620	44	44
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1666	1813
розрахунками з оплати праці	1630	3153	3669
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	682	771
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	98	87
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	2835	4619
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	239	280
Усього за розділом III	1695	15730	14615
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	291947	291368

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	211489	642188
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(196 750)	(425555)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	14 739	216 633
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	8775	5888
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(7855)	(11775)
Витрати на збут	2150	(16822)	(1432)
Інші операційні витрати	2180	(4132)	(4111)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-5 295	205 203
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	52	812
Інші фінансові доходи	2220	33	455
Інші доходи	2240	5863,66	88
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(45)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(18)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	654	206 495
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	118	37 169
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	536	169 326
збиток	2355	(-)	(-)

Звітність станом на 30.06.2017

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	18	24
первісна вартість	1001	38	42
накопичена амортизація	1002	20	18
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	208921	196923
первісна вартість	1011	337571	332025
знос	1012	128650	135102
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		70	70
інші фінансові інвестиції	1035	22584	22683
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	231593	219700
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	31778	26490
Виробничі запаси	1101	31778	26490
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110	12092	4903
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1417	21573
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		
за виданими авансами	1135	404	11748
з бюджетом	1136	917	
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		4411
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4895	307
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	8272	35444
Готівка	1166	169	126
Рахунки в банках	1167	8103	35318
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	59775	104876
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	291368	324576

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12186	12186
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	264567	296227
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	276753	308413
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:	1531		
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	3332	137
розрахунками з бюджетом	1620	44	1177
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1813	2320
розрахунками з оплати праці	1630	3669	4946
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	771	1671
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	87	85
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	4619	5444
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	280	383
Усього за розділом III	1695	14615	16163
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	291368	324576

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	481507	855107
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(438 966)	(689112)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	42 541	165 995
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	19872	118452
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(9952)	(13855)
Витрати на збут	2150	(17855)	(1899)
Інші операційні витрати	2180	(9055)	(5050)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	25 551	263 643
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	1225	1652
Інші фінансові доходи	2220	3462,41	11485
Інші доходи	2240	9025	88
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(288)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(52)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	39 263	276 528
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	7 067	49 775
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	32 196	226 753
збиток	2355	(-)	(-)

Звітність станом на 30.09.2017

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	24	21
первісна вартість	1001	42	42
накопичена амортизація	1002	18	21
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	196923	186072
первісна вартість	1011	332025	336289
знос	1012	135102	150217
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	70	
інші фінансові інвестиції	1035	22683	22683
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		335
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	219700	209111
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	26490	31767
Виробничі запаси	1101	26490	31767
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110	4903	23274
Депозити перестраховання	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	21573	20085
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11748	20581
з бюджетом	1135	0	2
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	4411	
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	307	19460
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	35444	91515
Готівка	1166	126	255
Рахунки в банках	1167	35318	91260
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	104876	206684
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	324576	415795

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12186	12186
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	296227	382798
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	308413	394984
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:	1531		
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	137	99
розрахунками з бюджетом	1620	1177	1939
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	2320	3009
розрахунками з оплати праці	1630	4946	7089
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1671	1510
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	85	83
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	5444	6702
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	383	380
Усього за розділом III	1695	16163	20811
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	324576	415795

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	848914	975115
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(774 263)	(789250)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	74 651	185 865
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	72613	170780
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(11620)	(16200)
Витрати на збут	2150	(20115)	(2209)
Інші операційні витрати	2180	(11394)	(6011)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	104 135	332 225
збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200	2099	2852
Інші фінансові доходи	2220	18753,8	16258
Інші доходи	2240	19851	279
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(852)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1)	(77)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	144 838	350 685
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	26 071	63 123
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	118 767	287 562
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Звітність станом на 31.12.2017

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21	19
первісна вартість	1001	38	44
накопичена амортизація	1002	17	25
Незавершені капітальні інвестиції	1005		38
Основні засоби	1010	168608	185088
первісна вартість	1011	288779	347232
знос	1012	120171	162144
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016		
Знос інвестиційної нерухомості	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств		526	
інші фінансові інвестиції	1035	22584	22683
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		193
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	191739	208021
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	32423	37921
Виробничі запаси	1101	32423	37921
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		26604
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110	8400	
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9956	52233
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	5082	14109
з бюджетом	1135	323	1574
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	121	11575
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	43903	85915
Готівка	1166	185	133
Рахунки в банках	1167	43718	85782
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	100208	229931
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	291947	437952

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12186	12186
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	264031	406162
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	276217	418348
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі:	1531		
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	5283	
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1730	27
розрахунками з бюджетом	1620	44	1706
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	1666	1650
розрахунками з оплати праці	1630	3153	6013
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	682	1485
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	98	81
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660	2835	8369
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	239	273
Усього за розділом III	1695	15730	19604
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	291947	437952

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1195738	1280670
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 094 518)	(1052970)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	101 220	227 700
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	72613	170780
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(19850)	(18710)
Витрати на збут	2150	(25271)	(26113)
Інші операційні витрати	2180	(9934)	(7766)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	118 778	345 891
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	3103,5	0
Інші фінансові доходи	2220	28695	9258
Інші доходи	2240	22755	79
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(1273)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1)	(77)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	173 331	353 878
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	31 199	63 698
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	142 131	290 180
збиток	2355	(-)	(-)